Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

КОШТ НУМАРУ 5 кап.

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: МЕНСК, рог вуліц Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

ТЭЛЕФОНЫ: Рэдакцыі—№ 478. Рэдактара—№ 769.

Матар'ял прымаецца—з 9-й да 3½ гадз.

Невыкарыстаныя рукапісы назад аўтарам не звярочваюцца.

КАНТОРА: Менск, рог. вуліц Ленінскай і Карла Маркса. Тэлефон № 244. (2-гі Дом Саветаў).

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:

На 1 месяц	90 к.
„ 3 „	2 р. 70 к.
„ 6 „	4 р. — к.
„ 1 год	8 р. — к.
Зьмена адрасу: іншагародніх	20 к.
мясцовых	10 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

За радок нанпарэлі пасьля тэксту	— р. 50 к.
За радок нанпарэлі пасярод тэксту	1 р. — к.
За радок нанпарэлі перад тэкстам	1 р. 50 к.

Сьпешныя на 50 проц. даражэй

Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ:

За 1 дакумэнт	35 кап.
За кожны дадатковы	15 „
Беспрацоўн. і чырвонаармейцы за дакумэнт	15 „
За кожны дадатковы	5 „

Публікацыі ЗАГС'у—3 руб.

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА ў канторы газэты, упаўнаважанымі газэты і ва ўсіх пашт.-тэл. канторах.
АБВЕСТКІ ПРЫМАЮЦЦА канторай газэты: Менск, рог Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).

10 год выданьня — ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА — № 278 (2767) Субота, 7-га сьнежня 1929 г.

Важнейшая задача дню.

Ажыцьцяўленьне правільнай лініі партыі пры правядзеньні хлебазагатовак у БССР дало магчымасьць у кароткі параўнальна тэрмін забясьпечыць працоўных асноўным прадуктам харчаваньня—хлебам. На хлебазагатоўчым фронце мы мелі і яшчэ маем мацнейшае супраціўленьне нашага клясавага ворага—кулака. Але гэтае супраціўленьне кулака пасьпяхова перамагалася і перамагаецца бядняцка-серадняцкімі масамі вёскі пад кіраўніцтвам партыі і пры садзейнічаньні пралетарскіх брыгад, якія пасылаюцца на вёску.

У выніку гэтага ў сучасны момант мы маем выкананьне пляну хлебазаготовак па БССР, прычым некаторыя акругі выканалі гэтыя пляны з перавышэньнем, а іншыя яшчэ адстаюць.

Рашуча наступаючы на кулака ў пытаньні выкананьня даведзеных да кулацкага двара хлебазагатоўчых плянаў, усямерна скарачаючы час поўнага выкананьня хлебазагатовак акругамі, якія адсталі, неабходна зараз-жа паставіць на парадак дню **пытаньне аб правільным хаваньні загатаванага хлеба.**

Высокі тэмп хлебазагатовак сучаснага году ўтварыў шэраг цяжкасьцяў у галіне хаваньня хлеба. Савецкім урадам, загатоўчымі і каапэрацыйнымі арганізацыямі шмат ужо праароблена і робіцца для таго, каб узьняць і палепшыць тэхніку хлебазвароту і хлебахаваньня шляхам пабудовы новых элеватараў і спэцыяльных складзкіх памяшканьняў, у першую чаргу ў вытворчых раёнах.

Аднак забясьпечыць хаваньне хлеба ў спэцыяльных складах у сучасны момант мы яшчэ ня маем магчымасьці. У поўнай меры выкарыстоўваючы спэцыяльныя хлебахавальні, даводзіцца, аднак, часта хаваць хлеб у хутка прыстасаваных для гэтага памяшканьнях. Дзякуючы гэтаму ўвесь загатоўчы ў бягучым годзе хлеб разьмеркаваны поўнасьцю па складах.

Зараз, калі асноўная работа па хлебазагатоўках ужо выканана, важнейшай неадкладнай задачай зьяўляецца пытаньне аб тым, **каб ніводзін кілёграм загатоўчага хлеба і пасеўнага матар'ялу не загінуў дарма.** Для гэтага натрэбна забясьпечыць хлебахавальні пільнай аховай, супроцьпажарнымі сродкамі, непаслабным наглядам за становішчам складаў і г. д. Ці выконваецца гэта?

Праведзеныя ў Менску, Магілеве і іншых гарадох БССР рабкораўскія „налёты" на хлебахавальні і склады паказалі, што пры здавальняючым наогул хлебахаваньні ёсьць і значныя недахопы, галоўнейшымі з якіх зьяўляюцца: слабая ў шмат якіх мясцох ахова, недастатковае забесьпячэньне супроцьпажарнымі прыладамі і г. д.

Гэтыя недахопы, выяўленыя рабкорамі разам з хлебінспэкцыяй і РСІ на гарадзкіх складах, бязумоўна павінны быць і будуць у бліжэйшы час ліквідаваны. Для далейшага непаслабнага нагляду над хаваньнем зярна і пасеўнага матар'ялу ў гарадох арганізуецца аграмаджаны пралетарскі кантроль над складамі.

Але апроч гарадзкіх складаў, значная колькасьць хлеба і пасеўнага матар'ялу хаваецца на глыбінных пунктах—у вясковай каапэрацыі, крэдытных таварыствах і інш. Там справа з хаваньнем хлеба, бязумоўна, горшая, чымся ў гарадох, бо ні каапэрацыя, ні крэдытныя таварыствы ня маюць дастаткова прыстасаваных складзкіх памяшканьняў. Вось чаму, на праверку хаваньня загатаванага ў глыбінных пунктах хлеба трэба безадкладна накіраваць увагу ня толькі тых, хто адказвае за правільнасьць хаваньня хлеба, **але і прыцягнуць да гэтай важнейшай справы шырокую савецкую грамадзкасьць вёскі.**

Па прыкладу гарадоў, неабходна неадкладна правесьці „налёты" на вясковыя хлебахавальні. Да гэтай справы трэба прыцягнуць членаў сельсаветаў, групы беднаты, камсамольцаў, рабачых, батракоў, селькораў, бядняцка-серадняцкі актыў вёскі, жанчын дэлегатак. Гэтыя „налёты", правільна арганізаваныя і дакладна падрыхтаваныя, перш за ўсё выявяць, у якім стане знаходзіцца хаваньне хлеба і пасеўнага матар'ялу ў вёсцы. Але гэтага мала. Зьнішчэньне недахопаў, якія выявяць налётчыкі, гэта яшчэ палова справы. Пытаньне ў тым, каб **арганізаваць сталы пільны кантроль савецкай грамадзкасьці вёскі над хлебахавальнямі.** Гэта можна ажыцьцявіць праз арганізацыю з зазначаных вышэй вясковых актывістаў асаблівых брыгад па нагляду і выкананьню грамадзкага кантролю над хаваньнем хлеба і пасеўнага матар'ялу.

Трэба безадкладна распачаць арганізацыю „налётаў" і брыгад. За гэта павінны ўзяцца партыйныя і савецкія арганізацыі вёскі, прыцягваючы шырокую савецкую грамадзкасьць.

Дзікія катаваньні палітзьняволеных.

Жудасны малюнак зьдзекаў у польскай ахранцы.

(Ліст палітзьняволенай з турмы Фордон).

Дарагія таварышы!

Многія наогул мяне ня ведаюць, але я, седзячы ў польскай фашысцкай турме, не забыла і ніколі не забуду Вас, маіх дарагіх таварышоў. Калі я пішу гэты ліст у маёй праклятай каморцы, я дрыжу над ім і хачу, каб яго чыталі ўсе сябры ячэйкі.

Пасхухайце, якімі мэтадамі стараецца фашысцкі ўрад Польшчы задушыць рэвалюцыйны рух. Арыштавалі мяне ў 1927 г. Выдаў мяне правакатар. Адразу, як толькі прывялі мяне ў дэфэнзыву (ахранку), пачалі мучыць допытамі. Звычайна цягнуць толькі ноччу на допыты. Яны жадалі дабіцца ад мяне зацьверджаньня таго, што гаварыў правакатар. А калі ўбачылі, што ім гэта ня ўдасца, дык мяне і яшчэ аднаго таварыша, якога арыштавалі ў маёй кватэры, адвезьлі ноччу ў Бельск-Падляскі. Гэта—гістарычнае месца, дзе ў 1925 г. аддаваліся на зьверскія катаваньні самыя лепшыя нашы таварышы.

На станцыі нас адразу сустрэнуў шпік-кат. Ён адвёз нас у Бельскую дэфэнзыву, там ужо было ўсё падрыхтавана дзеля сустрэчы. Усе яны былі п'янымі, на вакне і на стале стаялі бутэлькі і вядро з вадой, дзе намачваўся рамень дзеля зьвязваньня рук. Мочуць-жа яго дзеля таго, каб на целе не засталося сьлядоў. Нас разьдзялілі і мяне адвялі да ката (быўш. ўрангелеўскага афіцэра), аддаўшы ў яго распараджэньне. Ён быў п'яным, вочы яго пачырванелі. Апынулася я перад такой сволаччу ноччу ў глушы, дзе ня відаць ніводнага чалавека, дзе можаш крычаць колькі хочаш, бо ўсёроўна ніхто не пачуе і не дапаможа. Ён меў загад дабіцца ад мяне таго, чаго не дамаглася Беластоцкая дэфэнзыва. Сустрэў ён мяне мацернаю лаянкаю. Я, зразумела, запратэставала супроць такога абыходжаньня і заявіла, што ня буду з ім гаварыць наогул, пакуль ён не пачне больш далікатна абыходзіцца. Тады ён выцяў мяне па твары. Аднак, зьмяніў тон. Але ўбачыўшы, што яму нічога ня ўдасца, паклікаў на дапамогу.

На яго покліч прыбеглі чацьвёра п'яных шпікаў і адразу звалілі мяне на падлогу, напалову распранулі, зьвязалі рукі рамнямі, сагнулі ногі, паміж рукамі і нагамі прадзелі даўгую палку. Адзін прыдушыў мяне і заткнуў рот шапкай, каб я не магла крычаць і дыхаць, другі трымаў мяне за галаву, трэці—за плечы, чацьверты ліў ваду праз нос, а пяты—падаваў яму бутэлькі, каб я не магла перадыхнуць. Гэтае катаваньне і біцьцё працягвалася каля 3-х гадзін. Пасьля 12 бутэлек я ўжо пачала млець. Нічога не дамогшыся, мяне паднялі з падлогі, 2 разы ўдарылі ў жывот і ў сьпіну, каб праз рот вылілася вада. Потым паставілі каля печкі, каб высушыцца. Гэта было ўзімку, калі можна хутка прастудзіцца. А потым прышлі новыя шпікі, далі мне нюхаць кроплі, бо я ўвесь час млела. Такую працэдуру яны прарабілі некалькі разоў, але кожны раз толькі ноччу. (Наогул мне дасталося 20 бутэляк вады).

Пасьля гэтага ўзяліся за майго таварыша. Прарабілі з ім тое, што і са мной, а потым распранулі яго, пусьцілі аграмаднага муштраванага сабаку і прымушалі яго рваць палавыя органы.

У Бельску мяне каталі 2 тыдні засаб, пакуль ня ўпэўніліся, што нічога ад мяне не даб'юцца, што я лепш памру, чымся стану правакатарам. Тым больш, што прывялі тады на допыт і катаваньне нашага т. РАЙХМАНА, аб якім вы, пэўна, чулі. Мяне адвязьлі назад у Беласток. У Беластоцкай дэфэнзыве мяне затрымалі некалькі дзён, каб я крыху ачуняла, а потым накіравалі да сьледчага.

Сьледчы—той самы звычайны шпік і адрозьніваецца ад дэфэнзывы толькі фармальна. Ад сьледчага я была выслана ў Беластоцкую турму, дзе прасядзела 27 месяцаў да суду.

Працэс наш адбыўся 15 красавіка 1929 г. У гэтым працэсе было 33 чал. Артыкул, па якім нас абвінавачвалі—102, 11 частка прадбачыў прысуд ад 8 гадоў да зьняволеньня на ўсё жыцьцё. Пракурор патрабаваў для 11 тав. зьняволеньня на ўсё жыцьцё. Але суд прысудзіў 5 тав. на 15 год, у тым ліку і мяне—жанчыну, 5—на 12 год, 5—на 10 год, а астатніх—на 8, 6 і 3.

Наш судовы працэс—гэта сапраўдная камэдыя, бо галоўная фігура ў ім, гэта ня судзьдзя, а пракурор. Прысуд быў ухвален раней, чымся пачаўся суд. У часе ходу працэсу мы наладзілі некалькі дэманстрацый. У залі суду быў узьняты сьцяг у чэсьць закатаванага дэфэнзываю таварыша АДОЛЬФА РАЙХМАНА, які таксама быў-бы абвінавачаным у нашым працэсе. Дэфэнзыва старалася давесьці, што т. Райхман сам павесіўся.

Адразу пасьля прысуду, г. зн. 2 мая 1929 г., па загаду суду, нас вывезьлі сюды. Тут—сапраўдная нялюдная выспа. Спэцыяльная жаночая турма-катарга. Нас палітычных—16 чалавек, а з крымінальнымі разам—каля 200 чал.

Як мы жывём? Чытаем буржуазныя газэты, а таксама кніжкі, якія прысылаюць таварышы. Гуляем 2 гадзіны ў дзень: гадзіну раніцою і гадзіну пасьля полудню. У нас гарыць электра да 9 гадз. вечара. Спаць мы можам класьціся калі хочам. Пабачэньняў амаль што зусім ня маем, бо гэтае мястэчка знаходзіцца вельмі далёка ад цэнтру Польшчы, каля нямецкай мяжы. Мы вельмі адарваны ад жыцьця, асабліва ад партыйнага. Толькі ведаем, што пішуць у буржуазных газэтах. Зразумела, навучыліся чытаць між радкоў, але дзеля таго, каб не адчуваць адарванасьці гэтага вельмі мала. З кожным днём пагаршаюцца нашы варункі. Усе жывём у адзіночках. Ня гледзячы на ўсё гэта, я пішу да вас, таварышы, з чыстым сумленьнем, бо польскай фашысцкай дэфэнзыве не ўдалося мяне зламаць.

Дарагія таварышы! Ведайце і будзьце ўпэўнены, што ўсе катаваньні, якія ўжывае буржуазея супроць рабочае клясы і паднявольных мас, не спалохаюць нас. Нас не перамогуць электрычны ток, які дэфэнзыва праз нас прапушчае, іголкі, якімі яны колюць у пяткі, муштраваныя сабакі, якія рвуць палавыя органы, бутэлькі вады, уліваемыя праз нос (а гэта самае страшэннае катаваньне), краты і жалезныя дзьверы, якія пазбаўляюць волі на доўгія, доўгія гады.

Мы ў турме таксама вучымся і змагаемся. Турму, напоўненую рабочымі і сялянамі, мыператвараем у пралетарскі унівэрсытэт. Вучымся і загартоўваемся, каб вызваліўшыся з турмы з большай энэргіяй узяцца за працу, бо мы пераконаны, што хутка надыйдзе той час, калі чырвоны сьцяг рабочай і сялянскай улады будзе палаць у Варшаве на палацы, як у СССР на Крэмлі.

Тысячы вязьняў шлюць вам сваё прывітаньне і чакаюць і клічуць вас на дапамогу.

Пішэце, не забывайце нас.

З камуністычным прывітаньнем

сябр. ЦКЗБ. Б. Ш.

4-9-29 г.

Аднаўленьне зносін з СССР у даны момант цьвёрдалобым непажадана.

ЛЁНДАН, 4-12. У палаце лёрдаў былы міністр па справах Індыі ў кансэрватыўным габінэце Біркенхед падаў рэзалюцыю, у якой, спасылаючыся на «савецкую рэвалюцыйную прапаганду», прапануе палаце прызнаць, што аднаўленьне дыплёматычных зносін з савецкім урадам у даны момант непажадана. Супроць прапановы Біркенхеда выступалі ад ураду лёрд Томсом і ад лібэралаў лёрд Рыдынг. Большасьцю 43-х галасоў супроць 21-га рэзалюцыя лёрда Біркенхеда прынята.

Заўвага: Рэзалюцыі палаты лёрдаў не зьяўляюцца рашаючымі для ангельскага ўраду.

Дэлегаты расказваюць аб СССР на масавых сходах рабочых.

БЭРЛІН, 2-XII. Удзельнікі нямецкай рабочай дэлегацыі, якая езьдзіла ў СССР для ўдзелу ў Кастрычнікавых урачыстасьцях, наладзілі падарожжа па правінцыях з мэтаю выступаць з дакладамі аб СССР.

У Гамбургу, не зважаючы на забарону, была наладжана вулічная дэманстрацыя. Са справаздачаю аб падарожжы ў перапоўненым памяшканьні выступіў Паліг. Сход ухваліў паслаць прывітальную тэлеграму рабочым Савецкага Саюзу.

Міжнароднае становішча СССР.

З дакладу тав. М. М. Літвінава на сэсіі ЦВК СССР 4-га сьнежня.

Наша пяцігодка міру.

Таварышы—сябры Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту!

Я ня буду сёньня спыняцца на ўсіх тых канкрэтных кроках, якія рабіў савецкі ўрад з мэтаю ўзмацненьня ўсеагульнага міру.

Новым дадатковым і зусім аб'ектыўным доказам нашых міралюбных тэндэнцый зьяўляецца наша пяцігодка, дзеля ажыцьцяўленьня якой мы ня можам ня імкнуцца да ўмоў непарушнага міру. Кожны павінен разумець, што было-б бязглуздзіцай пачынаць гэты плян, які вымагае вялікага напружаньня нашых рэсурсаў, калі-б мы адначасна ня мелі імкненьня ніякім чынам, паколькі гэта ад нас будзе залежаць, не дапушчаць парушэньня міру.

Далей т. Літвінаў спыняецца на нядружалюбнасьці і варожасьці буржуазных дзяржаў у адносінах да Савецкага Саюзу.

Фабрыкі антысавецкіх фальшываў прадаўжаюць карыстацца гасьціннасьцю, а часам дапамогаю ўлады нават у найбольш прыяцельскіх нам краінах і нават у тых выпадках, калі дзейнасьць гэтых фальсіфікатараў накіравана ў шкоду інтарэсам саміх краін, прытуліўшых іх.

Адзначаныя мною недружалюбнасьць і варожасьць падтрымліваюцца, між іншым, і нясьпыненай палітыкай няпрызнаньня Саюзу з боку адных дзяржаў і спробамі падарваць яго прэстыж з боку другіх дзяржаў. Атмасфэра варожасьці і няпрыязьні, якая ствараецца такім чынам, вядомая рэч, ня толькі ня можа спрыяць умацаваньню міру, а, наадварот, спрыяе нарастаньню ў галіне міжнародных адносін недавер'я і пачуцьця трывогі. Больш таго, гэтая атмасфэра зьяўляецца непасрэдным падахвочваньнем для найбольш авантурных і лёгкадумных урадаў, штурхаючы іх да захадаў, здольных выклікаць непасрэдную пагрозу міру.

Канфлікт з Кітаем.

Для ілюстрацыі гэтага становішча я спашлюся, перш-на-перш, на ўзьнікшы сёлета ўлетку канфлікт з Кітаем. Мне няма патрэбы спыняцца падрабязна на заслугах Савецкага Саюзу перад кітайскім народам і перад кітайскім нацыянальным рухам, наймацнейшы штуршок якому быў дадзены адмоваю Саюзу ад няроўнапраўных угавораў, адмоваю ад экстэрытарыяльнасьці і іншых прывілей.

Запытаньне, чаму-ж з гэтымі дзяржавамі нанкінскія кіраўнікі гавораць толькі мовою просьбаў, церпячы крыўды і зьнявагі, а ў адносінах да адзінай дзяржавы, якая прызнала раўнапраўнасьць кітайскага народу, прызнала яго права поўнасьцю гаспадарыць на ўласнай зямлі, падпісала з ім на аснове раўнапраўнасьці самую выгодную для Кітаю-ж згоду, нанкінскія ці мукдэнскія генэралы ня хочуць згадзіцца на самыя звычайныя дыплёматычныя спосабы, стаўшы на шлях наглых правакацыйных дзеяньняў, гвалтаў і захопаў.

Чым тлумачыцца гэтая процілегласьць у паводзінах нанкінцаў у адносінах да імпэрыялістычных дзяржаў, з аднаго боку, і да нашай савецкай дзяржавы—з другога? Частковым тлумачэньнем, відома, можа быць іх надзея на нашу міралюбнасьць, на добра вядомую адсутнасьць у Савецкага Саюзу імпэрыялістычных імкненьняў.

Але гэта толькі часткова тлумачыць дзеяньні Нанкіну.

Не падлягае ніякаму сумненьню, штобез **маўклівага ці нават актыўнага падахвочваньня з боку іншых дзяржаў на першых стадыях разьвіцьця канфлікту і бяз вучоту ўсюды існуючай антысавецкай варожасьці, Нанкін ніколі не адважыўся-б на правакацыйную палітыку, якая выклікала сучаснае становішча.**

Гэтае становішча стала нагэтулькі сур'ёзным, што прымусіла нас мабілізаваць асобую Далёка-Ўсходнюю армію, бо ня было ўпэўненасьці ў тым, што нанкінцы ня будуць падахвочаны нябачнай рукою да далейшых варожых дзеяньняў і што ня будуць зроблены наскокі з боку кітайскіх ці белагвардзейскіх бандытаў на нашу мяжу.

І сапраўднасьць паказала, што нашы апасеньні ня былі дарэмнымі.

Нашы часьці апынуліся-б у вельмі нявыгодным становішчы, калі-б яны, адганяючы пераходзячыя на нашу тэрыторыю кітайскія банды і атрады, спыняліся ля самай мяжы, даючы ім магчымасьць заняць ранейшую пазіцыю для новых вылазак.

Нашым часьцям даводзіцца з гэтае прычыны руйнаваць самыя гнёзды, адкуль учыняюцца найбольш назольлівыя і частыя наскокі на нашу мяжу, бо такі парадак дзеяньняў зьяўляецца адзінай гарантыяй безапаснасьці парубежнага насельніцтва. Гэтыя контр-захады маюць выключна абарончы характар і ніякіх палітычных мэтаў.

Толькі ў самыя апошнія дні, пасьля таго, як кітайскім і белагвардзейскім налётчыкамДалёка-Ўсходнай арміяй быў нанесены асабліва моцны контр-удар, Чжан-Сюэ-Лян, галоўнакамандуючы і кіраўнік правінцый, якім даводзіцца выносіць на сваёй сьпіне ўсе эканамічныя і ваенныя вынікі зацягваемага Нанкіным канфлікту, паведаміў афіцыйна аб сваёй згодзе на нашы ўмовы, што было яшчэ больш удакладнена агалошаным гэтымі днямі пратаколам, падпісаным яго дыплёматычным камісарам Цаем.

Умешваньне імпэрыялістычных краін.

З газэт вы ведаеце, што ўрады Злучаных Штатаў, Францыі і Англіі выказалі гатоўнасьць даць Нанкіну няпрошаную ім „дапамогу". Яны, бачыце, вельмі заклапочаны забясьпечаньнем міру і з гэтае прычыны... лічаць сваім абавязкам умяшацца і перашкодзіць мірнаму спыненьню канфлікту.

Калі Нанкін меркаваў і падрыхтоўваў захоп УК чыгункі, калі ён потым гэты захоп ажыцьцявіў, калі мы абвясьцілі для ўсеагульнага ведама аб кітайскіх набегах на нашу тэрыторыю, дык гэтым „міралюбным" дзяржавам ня прыходзіла ў галаву, што гэткія правакацыйныя акты парушаюць мірныя ўмовы добрасуседзтва СССР і Кітаю, ствараючы пагрозу міру, і яны нічога не зрабілі, каб стрымаць Кітай ад гэтага акту, не сьпяшаліся з сваім умешваньнем, з сваімі дырэктывамі Нанкіну на незаконамернасьць і бязглуздзе гэтага акту або на справядлівасьць і поўную магчымасьць для Кітаю прапанаваных намі ўмоў.

І толькі цяпер, калі Мукдэнскі ўрад сам пераканаўся, нарэшце, у тым, што створанае на УК чыгунцы становішча ня толькі не абяцае Кітаю ніякіх выгад, а робіць яму вялікую шкоду і патрабуе ад яго вялізарных ахвяр, і з гэтае прычыны зрабіла адзіныя мэтазгодныя крокі, каб пакласьці такому становішчу канец,—гэтыя дзяржавы заварушыліся, пачалі раіцца паміж сабой, прыдумваць спосабы, якімі можна было-б падахвоціць Кітай да далейшай упартасьці і зацягваньня канфлікту. І гэта робіцца ў імя міру, у імя пакту Келёга?

А амэрыканскі ўрад нават забыў, што наш савецкі ўрад, які ледзь дасягнуў 12-цігадовага ўзросту, зьўляецца яшчэ такою нязначнаю велічынёю, існаваньне якой ён абавязаўся не прызнаваць. Ён піша у сваёй дэклярацыі, што з трывогай сочыць за ходам падзей. Але ў нас у СССР, наколькі нам вядома, няма прадстаўнікоў амэрыканскага ўраду, якія маглі-б з нашага боку сачыць за падзеямі на савецка-манчжурскай мяжы, а мы, ня маючы сваіх прадстаўнікоў у Амэрыцы, таксама пазбаўлены магчымасьці сваечасна інфармаваць амэрыканскі ўрад аб цікавячых яго падзеях.

Якія-ж вынікі можа даць дэмарш дзяржаў? Я думаю, што **ніякіх.** У горшым выпадку аўтары дэмаршу здолеюць занатаваць у актыве сваёй «міралюбнасьці» некаторую зацяжку ці непаразуменьне распачатых ужо з Мукдэнам перамоў, узмацніўшы адмоўны нажым Нанкіну на Мукдэн.

Я, аднак, хутчэй схільны думаць, што Мукдэн, а мо' і Нанкін зразумее, што **мы не дадзём зьбіць сябе ніякімі дэмаршамі з цьвёрда занятай намі ад самага пачатку канфлікту пазыцыі** і што зацяжкі могуць толькі павялічыць нявыгады для самаго Кітаю.

Перамажэньне англа-савецкага канфлікту.

Таварышы, бальшавіцкай настойлівасьцю, вытрыманасьцю і наступовасьцю нам удалося нядаўна дамагчыся ліквідацыі другога сур'ёзнага канфлікту, які цяжка націскаў на міжнароднае становішча і зьяўляўся ледзь ня большай пагрозай міру, чым падзеі на савецка-кітайскай мяжы. Я маю на ўвазе зараз перамажаны намі савецка-ангельскі канфлікт.

Далей тав. Літвінаў падрабязна спыняецца на тым, як сучасны ангельскі ўрад імкнуўся навязаць нам вырашэньне спрэчных пытаньняў да аднаўленьня нармальных зносін.

Чаго ўласна ад нас хочуць, калі абвінавачваюць нас у прапагандзе? На гэтае запытаньне мы можам знайсьці аўтэнтычны адказ у фармулёўцы тых абавязацельстваў, якія пан Гэндэрсон прапанаваў і якімі мы згадзіліся абмяняцца з брытанскім урадам.

У гэтым артыкуле, як відаць, пералічаны тыя бясспрэчныя прынцыпы, якімі дзяржавы павінны кіравацца ва ўзаемаадносінах паміж сабою, але якія, відаць, некім некалі ня выконваліся. Разгледзім гэтыя прынцыпы адзін за адным.

Карыстаючыся сваім бясспрэчным правам будаваць сваё жыцьцё, як самі ведаем, мы ўстанавілі непарушны прынцып манаполіі заменжнага гандлю. **Ці выказваюць капіталістычныя дзяржавы павяжаньне да нашага права, калі яны нязьменна нападаюць на манаполію заможнага гандлю, дамагаючыся бяз пасьпеху, вядомая рэч, праз нажым на нас усімі даступнымі ім эканамічнымі захадамі, скасаваньня гэтай манаполіі?**

Ці выяўляецца паважаньне да нашай юрысдыкцыі, калі **чужаземцы і іх урады не саромяцца адкрыта пратэставаць супроць тых ці іншых судовых і адміністрацыйных мер савецкай улады?**

Ці можна падаць гэткія-ж прыклады нажыму з нашага боку на іншыя дзяржавы з мэтаю адмовы іх на нашу карысьць ад той ці іншай сыстэмы іх унутранага распарадку? Такіх прыкладаў няма.

Хто-ж парушае адпаведны прынцыпы міжнароднага жыцьця, мы ці яны?

Далей: **інтэрвэнцыя дзяржаў** у 1918-20 г.г. стварала ці не стварала небясьпеку для спакою ці дабрабыту часткі тэрыторыі Саюзу?

А зносіны афіцыйных асоб і нават урадаў з эміграцкімі манархічнымі і тэрарыстычнымі арганізацыямі, з эміграцкімі самазванымі ўкраінскімі, грузінскімі і г. д. „урадамі", таксама падтрымліваюцца дзеля дабрабыту нашага Саюзу?

Зацьверджаньне так званага Бэсарабскага пратаколу Вялікабрытаніяй, Францыяй і Італіяй з мэтаю стварыць мнімую легалізацыю ваеннай акупацыі Бэсарабіі — не стварала хіба небясьпекі для спакою і дабрабыту тэрыторыі Саюзу? І гэты самы факт зацьверджаньня Бэсарабскага пратаколу не абвастрыў хіба адносін Саюзу з яго румынскім суседам, стварыўшы становішча зацяжнага і сур'ёзнага канфлікту?

Падпісаньне з Польшчай і Румыніяй шэрагам дзяржаў ваенных канвэнцый, нясупынные забесьпячэньне іх ваеннымі прыладамі і інструктарамі, пасылка да іх ваенных місій ці генэралаў для падахвочваньня іх да ваенных падрыхтовак, нарэшце, падахвочваньне розных камбінацый для абкружэньня савецкай дзяржавы колам Прыбалтыцкіх і іншых саюзаў — хіба ўсё гэта паляпшае, а не абвастрае адносіны Саюзу з яго суседам?

Паводзіны некаторых дзяржаў у сучасным канфлікце з Манчжурыяй, асабліва ў апошнія дні, хіба мела на мэце палепшыць, а не абвострыць нашы адносіны з нашым кітайскім суседам?

Някай нам пакажуць на такія-ж дзеяньні ці хоць падобныя на іх акты з нашага боку ў адносінах да іншых краін. Паказаць іх ня здолеюць, бо іх ня было.

Сотні і тысячы органаў друку амаль што ва ўсіх краінах да працягу 12 гадоў з дню на дзень ганьбяць наш Саюз, атакуюць савецкі рэжым, зьневажаюць, не саромячыся ў выказах, савецкі ўрад у цэлым і асобна паіменна сяброў ураду, ла юць, узводзяць наклёпы, спрабуючы даказаць няжыцьцёвасьць нашых мэтадаў і нашых мэтаў, прадказваюць нашу няўхільную пагібель, усхваляючы капіталістычны лад у процілегласьць камуністычнаму.

Але ні адны органы друку займаюцца гэтай справай, а таксама і вельмі паважаныя дзяржаўныя дзеячы —былыя, сучасныя і будучыя міністры. Антысавецкія прамовы ў словах далёка не парляманцкіх чуюцца з трыбун парляманятаў. Вы знойдзеце гэтыя прамовы нават у вывадах і абгрунтаваньнях пастаноў чужаземных судовых устаноў, якія зьяўляюцца, як вядома, асабліва аб'ектыўнымі. **Ці-ж усё гэта не прапаганда, накіраваная супроць Савецкага Саюзу?**

Варочаючыся да значэньня аднаўленьня дыплёматычных зносін з Вялікабрытаніяй, я хацеў-бы напомніць, што эканамічная выгада, якую яно выклікае для абедзьвюх дзяржаў, не падлягае ніякаму сумненьню, амаль што нікім не аспарваецца нават у самой Вялікабрытаніі. Прыяжджаўшая да нас сёлета ангельская прамысловая дэлегацыя на лічбавых даных пераканалася ў тых вялізарных магчымасьцях, якія тояцца ў эканамічным супрацоўніцтве абедзьвюх краін.

Ад самаго дзелавога сьвету Англіі й ў вялікай меры ад яго ўраду будуць залежаць разьмеры выкарыстаньня гэтых магчымасьцяў, якія на наш пагляд зьяўляюцца зусім самастойнай сур'ёзнай задачай, незалежнай ад вырашэньня тых ці іншых спрэчных пытаньняў, выплываючых з мінулага. Мы лічым, што ліквідацыя гэтага мінулага, якая вымагае з прычыны складанасьці пытаньня значнага часу, не павінна абавязкова адбыцца перад мерапрыёмствамі, якія выклікаюцца інтарэсамі сёньняшняга і заўтрашняга дню.

Спыніўшыся на адносінах з іншымі дзяржавамі, тав. Літвінаў сказаў:

Нашы адносіны з іншымі дзяржавамі.

Мы, як і раней, падтрымліваем прыяцельскія адносіны з **Нямеччынаю.** Як і раней, з вялікай сымпатыяй сочым мы за яе спробамі вызваліцца ад кайданаў, якімі яна зьвязана дзякуючы Вэрсальскаму дагавору і ад якіх пакутуюць больш за ўсё працоўныя клясы. Мы шчыра віталі-б вынікі гэтых натуг, калі-б яны сапраўды скідалі ці хоць паслаблялі вэрсальскія путы.

Наша сувязь з заходнімі краінамі, зразумела, пашырылася і яшчэ больш будзе пашырацца, дзякуючы чаму павялічваецца, вядомая рэч, канкурэнцыя чужаземных дзяржаў на нашым рынку, але, з другога боку, пры сучасных тэмпах разьвіцьця індустрыі і сельскай гаспадаркі нашай краіны, нязвычайна ўзрасьлі і нашы патрэбы і запросы. Ад самой Нямеччыны ў значнай ступені будзе залежаць мера яе ўдзелу ў задаваленьні гэтых патрэб.

Падпісаньнем Маскоўскага пратаколу аб датэрміновым паданьні правамоцнасьці пакту Келёга мы далі новы доказ нашага актыўнага імкненьня да ўмацаваньня міру наогул і з нашымі непасрэднымі заходнімі суседзямі асабліва. У прыватнасьці мы спадзяваліся, што Маскоўскі пратакол зробіць стрымліваючы ўплыў на тыя польскія колы, якія заўсёды імкнуліся ствараць і замацоўваць канфлікты паміж абедзьвюма дзяржавамі. Нажаль, гэтыя надзеі ня спраўдзіліся, і нашы адносіны адчуваюць час ад часу некаторае ваганьне з прычыны штуршкоў з боку або асобных прадстаўнікоў польскай дзяржаўнасьці, або польскай прэсы.

Польскі ўрад лічыць, як відаць, сучасныя адносіны дастатковымі і зусім далікатнымі, але мы далікатнасьць разумеем крыху інакш, і шчыра жадалі-б зьмяніць гэтыя адносіны ў лепшы бок, для чаго мы ў свой час рабілі адпаведныя прапановы польскаму ўраду, ня даўшыя, аднак, вынікаў зусім не па нашай віне. Мы здаволены, аднак, зазначыць па **больш пасьпяховае разьвіцьцё за самы апошні час гандлёвых зносін.**

Тав. Літвінаў спыняецца на нашых адносінах з Італіяй, прыбалтыцкімі і іншымі краінамі.

З заатлянтычных краін у нас, на жаль, няма ніякіх афіцыйных зносін з вялікай рэспублікай Злучаных Штатаў, але значна разьвіліся і ўзмацніліся нашы адносіны з дзелавым сьветам Злучаных Штатаў. Прамысловасьць гэтай краіны асабліва прыстасавана да тэмпаў разьвіцьця нашай уласнай індустрыі. Пры належных умовах маглі-б быць зроблены далейшыя значныя крокі ў бок эканамічнага збліжэньня абедзьвюх краін. Мы спакойна чакаем, калі гэта неабходнасьць будзе зразумета таксама тымі, ад каго гэтыя крокі залежаць, як яе ўжо зразумелі шырокія дзелавыя колы Амэрыкі. Прыём, зроблены нядаўна савецкаму самалёту „Страна Советов", поруч з многімі іншымі фактамі сьведчыць аб наяўнасьці і прагрэсыўным росьце ў Амэрыцы інтарэсу і сымпатыі да нашага Саюзу.

Нельга чакаць, каб варожасьць да нашай краіны значна зьменшылася, або зусім зьнікла. Мы будзем, прадаўжаючы няўхільна палітыку міру, імкнуцца перамагчы магчымасьці пераходу гэтай варожасьці ў гвалтоўныя дзеяньні супроць нашага Саюзу.

Неабходна ўзмацніць нашу магутнасьць

Але пакуль існуе капіталістычны сьвет з яго капіталістычнымі імкненьнямі, які ўпарта адхіляе ўсе нашы прапановы аб усеагульным разброеньні і нават павялічвае сваё ўзброеньне, ня можа быць, вядомая рэч, поўнай гарантыі таго, што гвалтоўныя дзеяньні супроць нашага Саюзу ня будуць ужыты. На гэты выпадак, і толькі на гэты выпадак, мы павінны паклапаціцца аб тым, каб рабоча-сялянская армія і флёт былі заўсёды гатовымі прыняць выклік. **Моцны адпор, дадзены нашай Далёка-Ўсходняй арміяй кітайскім налётчыкам і захопнікам, зьяўляецца парукаю ў тым, што і з гэтага боку мы можам быць зусім спакойнымі.**

(Доўгія нясьціхныя воплескі).

Поўнасьцю калектывізаваць.

ЦК КП(б)Б копія ў ЦВК БССР, Бабруйск, Акругкому і Акрвыканкому, Жлобін, райкому КП(б)Б і РВК.

Падраённая нарада калгасаў 7 с.-с. Жлобінскага раёну, якая склікалася абгаварыць пытаньне суцэльнай калектывізацыі раёну і стварэньня кусту, шчыра вітае правадыроў і кіраўнікоў працоўных мас Савецкага Саюзу—камуністычную партыю і савецкую ўладу, і ўхваляе пастанову ЦК КПБ аб уключэньні Жлобінскага раёну ў плян суцэльнай калектывізацыі. Нарада падкрэсьлівае правільнасьць палітыкі камуністычнай партыі і ўраду і асабліва па перабудове с.-г. на сацыялістычных пачатках.

Буйны рост калгасаў, збыт насельніцтвам сваіх тэварных вышкаў праз каапэрацыю, яскравей за ўсё сьведчыць аб правільнасьці палітыкі партыі і ўраду і аб памылках у тэорыі як правых, так і левых ухілістых, якіх нарада асуджае. У адказ на іх выступленьне яшчэ больш пашырым калгасныя гаспадаркі. Узвысім іх гаспадарчае становішча, уцягнем у калгасы застаўшуюся па-за калгасам галоўную частку сялянства і тым самым яшчэ раз практычна давядзем правільнасьць палітыкі партыі і ўлады.

Нахай жыве камуністычная партыя і савецкая ўлада на чолі ў Савецкім Саюзе, а і ва ўсім сьвеце.

Нахай жывуць буйныя калгасы.

ПРЭЗЫДЫУМ.

Выказан вотум недавер'я ўраду Сьвітальскага.

(НАЧНОЕ РАДЫЁ).

ВАРШАВА, 6-XII. Пасьля ўчарашніх прымірэнчых прамоў прадстаўнікоў левай апазіцыі ў часе спрэчак па бюджэту, на якія ня было дадзена ніякага адказу з боку ўраду, так званая левая апазіцыя дзеля выратаваньня свайго прэстыжу ўхваліла ўнесьці вотум недавер'я ўраду Сьвітальскага.

Усё сёньнешняе пасяджэньне было занята шырока разгорнутымі спрэчкамі па прапанове аб выказе недавер'я ўраду. З прамовамі выступалі на чарзе амаль усе міністры. Зьяўленьне міністраў на трыбуне было спаткана дэманстрацыяй з боку рабоча-сялянскага блёку. Пры зьяўленьні Сьвітальскага раздаліся воклічы: «Прэч дыктатуру фашызму, няхай жыве дыктатура пралетарыяту!» За абвяшчэньне гэтага лёзунгу камдэпутатам Расяком Дашынскі заклікае яго да парадку.

Складкоўскага спатыкаюць воклічам: „Кат, забойца Вернага (рабочы, забіты напярэдадні 12-ай гадавіны Кастрычнікавае рэвалюцыі)“. З боку ўраду і ўрадавага блёку ясна адчуваецца жаданьне зацягнуць спрэчкі і не дапусьціць сёньня галасаваньня вотуму недавер'я. У суботу пасяджэньне працягнецца.

* * *

ВАРШАВА, 6-XII. Ураду выказан вотум недавер'я большасьцю галасоў. Камдэпутаты наладзілі дэманстрацыю ў залі сойму. Дашынскі перарваў пасяджэньне.

Старшыня сойму Дашынскі супрацоўнічае з фашысцкім урадам.

ВАРШАВА, 6-XII. Сёньняшняе пасяджэньне сойму адчынілася галасаваньнем вотуму недавер'я старшыні сойму пэпээсаўцу Дашынскаму. Вотум недавер'я пададзен камфракцыяй сойму беларускім Рабоча-Сялянскім клюбам, Сельробам і сялянскай партыяй „Самапомац“.

У абгрунтаваньні вотуму зазначаецца, што Дашынскі прапанаваў свае супрацоўніцтва ўраду ў той момант, калі на першым пасяджэньні сойму паліцыя зьбівала ў залі сойму кам. дэпутатаў.

Дашынскі ўсімі спосабамі спрыяў фашысцкаму ўраду, калі ён дамагаўся выдачы левых рабоча-сялянскіх дэпутатаў. Дашынскі нязьменна выступае ў якасьці абаронцы імпэрыялістычнай палітыкі Польшчы і ўсімі мерамі падтрымлівае рэжым тэрору і прыгнечаньня на Заходняй Украіне і Беларусі.

У часе галасаваньня вотуму беспартыйны блёк супрацоўніцтва з урадам пакінуў залю пасяджэньня. Усе фракцыі, апроч тых, якія падалі вотум, галасавалі супроць вотуму. Такім чынам, недавер'е Дашынскаму адхілена.

Здраднікі сацыял-фашысты чакаюць „спакойнага разьвіцьця“.

ВАРШАВА, 4-XII. Увага палітычных колаў ізноў згрупавана на адчыненьні сойму. Чарговай сэнсацыяй зьяўляецца прамова міністра гандлю і прамысловасьці Квяткоўскага. Сутнасьць выступленьня Квяткоўскага ў тым, што ўрад не намеран дакладна фармуляваць сваю пазіцыю ў пытаньні аб канстытуцыі, але лічыць, што гэта фармулёўка зьяўляецца абавязкам сойму.

Урад разгледзіць усе прапановы сойму аб канстытуцыі „рэальна і станоўча“. Квяткоўскі, інакш кажучы, ізноў прапануе сойму кампраміс. У парляманцкіх колах у сувязі з гэтым гавораць ужо аб магчымасьці «спакойнага разьвіцьця» далейшых падзей, якое мяркуецца ў такім пляне. Урад падае ў адстаўку, і прэзыдэнт даручае габінэту „часова выконваць абавязкі“... да канца сэсіі. Характэрна, што адзін з органаў сацыял-дэмакратыі — „АБЦ“, са здавальненьнем спыняецца на прамове Квяткоўскага. Левая апазіцыя захоўвае маўчаньне.

Рэалізацыя новага праэкту, аднак, не абыходзіцца бяз шэрагу вялікіх аб'ектыўных і суб'ектыўных цяжкасьцяў. Урад разумее гэта, аб чым сьведчыць, між іншым, і паведамленьне „Роботніка“, што вайсковая ўлада ўжо трэці месяц ня пушчае дамоў выслужыўшых свой тэрмін салдат у гвардыі Пілсудзкага—1-га палка шволежэраў (кавалерыя).

Дэманстранты павыбівалі шыбы у кватэрах астрожнай адміністрацыі і ў амэрыканскім консульстве.

ВАРШАВА, 6-XII. 5-га сьнежня ўвечары ў Варшаве адбылося некалькі камуністычных дэманстрацый. Супроць дэманстрантаў выступала паліцыя. З учарайшага дню яна знаходзіцца ў баявой падрыхтаванасьці і ўзброена гранатамі.

Перад памяшканьнем сойму камуністы наладзілі мітынг. Паліцыя разагнала мітынг, ня даўшы камуністычнаму дэпутату скончыць распачатую прамову.

Бурна праходзіла дэманстрацыя камуністаў каля памяшканьня астрогу Павіяк, дзе дэманстранты пабілі шыбы ў кватэрах начальніка астрогу і астрожнай варты.

Адначасна другая частка дэманстрантаў падыйшла да памяшканьня амэрыканскага консульства, дзе пабіла шыбы ў знак пратэсту супроць спробы Амэрыкі ўмяшацца ў савецка-кітайскі канфлікт.

Дэманстрацыя перад памяшканьнем прэзыдэнта і рады міністраў ня была дапушчана паліцыяй. У выніку сутычкі шмат зьбіта і некалькі асоб паранена.

Паліцыя ўчыніла шэраг арыштаў.

Шэраг правінцый аддзяляецца ад Нанкіну.

Шырыцца паўстанчы рух войска супроць Нанкіну.

ШАНХАЙ. Паўстаньне 30-ці тысяч салдат войска Шы-Ю-Сяна зьяўляецца значна больш сур'ёзнай падзеяй, чым ся гэта здавалася спачатку. Паўстаньне ахапляе ўсё новыя часьці нанкінскага войска. Чан-Кай-Шы высылае на новы фронт самае лепшае войска, якое да гэтага часу трымалася ў рэзэрве і павінна было быць выкарыстаным у самым крайнім выпадку. На думку Рэйтэра, гэтае накіраваньне войска сьведчыць, што ўрад лічыць становішча пагражаючым.

У Нанкіне вялікі непакой. Кітай- [illegible] стаўшае войска захапіла ўвесь рухавы склад у Пукоу (канцовы чыгуначны пункт Цянцьзін-Пукоўскай чыгункі), падпаліла чыгуначныя склады, дзякуючы чаму ўрадавае войска ня мела магчымасьці прасьледваць паўстаўшых.

* * *

ЛЁНДАН, 5-XII. Водлуг паведамленьня кантонскага карэспандэнта «Тан» паміж кантонскім войскам і часьцямі арміі Чан-Фа-Гуя адбываюцца сур'ёзныя бойкі. Бойкі прадаўжа- [illegible]

Нанкінскі ўрад дажывае апошнія дні.

ШАНХАЙ, 6-XII. [illegible]

Неабдуманыя крокі Амэрыкі, Англіі і Францыі.

ТОКІО, 6-XII. Газэта „Цзы-Цзі“ [illegible]

Нямецкі афіцыёз вітае заяву тав. Літвінава.

БЭРЛІН, 6-XII. [illegible]

Нацыянал-дэмакрата і кулацкага падгалоска—вон з партыі!

НА СХОДЗЕ ЯЧЭЕК БДВ, „ЗЬВЯЗДЫ,“ НКА, БАН І ПРАЦАЎСЕЛЕ... ТЫ, У КЛЮБЕ ДРУКАРОЎ БЫЛА АБГАВОРАНА НОВАЯ НАЦЫЯНАЛ-ДЭМАКРАТЫЧНАЯ ВЫЛАЗКА ЗАРЭЦКАГА, ЯКУЮ ЁН ЗРАБІЎ У КНІЖЦЫ „ПАДАРОЖЖА НА НОВУЮ ЗЯМЛЮ“. М. ЗАРЭЦКІ СПРАБАВАЎ АБАРАНІЦЬ СВАЕ НАЦЫЯНАЛ-ДЭМАКРАТЫЧНЫЯ І КУЛАЦКІЯ ПАЗЫЦЫІ, ЯКІЯ ЁН ЗАНЯЎ У СВАІМ „ПАДАРОЖЖЫ“.

М. ЗАРЭЦКІ ВЫКЛЮЧАН З ПАРТЫІ.

Пастанова бюро ячэйкі БДзВ ад 2-XII-29 г. зацьверджаная агульным сходам пяці ячэек 6-XII—29 г.

Бюро ячэйкі КП(б)Б Бел. Дзярж. Выдавецтва [illegible] (Касянкова) [illegible]

1. М. Зарэцкі (Касянкоў) [illegible] цягам прапаганды нацыянал-дэмакратычных і шавіністычных поглядаў і ў прыватнасьці фактычна працягвае гэтак званую «тэатральную дыскусію» і зьяўляецца спробай рэвізіі адпаведных партыйных рашэньняў.

Бюро партыйнай ячэйкі лічыць няшчырымі і не заслугоўваючымі ўвагі спасылкі М. Зарэцкага (Касянкова) на тое, што Зарэцкі ня мог ня верыць Прышчэпаву—тагачаснаму наркому земляробства,—бо паездка Зарэцкага на Мар'інскі масыў адбылася пасьля XV-га зьезду УсеКП(б), пастановы якога аб калектывізацыі сельскае гаспадаркі не маглі ня быць вядомымі члену партыі М. Зарэцкаму (Касянкову).

2. Бюро ячэйкі КП(б)Б разглядае кніжку „Падарожжа на новую зямлю“ ня толькі як антыпартыйную, але аб'ектыўна і як антысавецкую і лічыць напісаньне гэтай кніжкі М. Зарэцкім (Касянковым) не выпадковым, але адным з зьвеньняў агульнага ланцугу несумясьцімых з партыйнай лініяй, варожых нам нацыянал-дэмакратычных, шавіністычных поглядаў, яскравым прадстаўніком, выразіцелем і прапагандыстым якіх за апошнія гады быў і зьяўляецца М. Зарэцкі («ліст пяці», „ліс трох пісьменьнікаў“, згустак нацыянал-дэмакратычных поглядаў у „Крывічах“ і г. д.).

3. Бюро ячэйкі лічыць не заслугоўваючымі ўвагі спасыланьні М. Зарэцкага (Касянкова) на тое, што кніжка „Падарожжа на новую зямлю“ [illegible] ён адстойвае думку, што „...кніжка „Падарожжа за новую зямлю“ зьяўляецца карыснай для сацыялістычнага будаўніцтва...“, так і яго папярэднія выступленьні і заявы на агульных сходах партыйнай ячэйкі, гэтак і на сходзе Менскага партактыву і ў друку,—як яўна нездавальняючыя і двурушніцкія, Бюро партыйнай ячэйкі пастанаўляе:

а) На падставе ўсяго вышэйпаказанага М. Зарэцкага (Касянкова), выхадца з сацыяльна чуждога нам асяродзьдзя—выключыць з шэрагаў камуністычнай партыі (бальшавікоў) Беларусі, як сьвядомага і ўпартага абаронцу шкодных і несумяшчальных з генэральнай лініяй партыі нацыянал-дэмакратычных, шавіністычных поглядаў, ня гледзячы на шэраг папярэджаньняў як з боку партыйнай ячэйкі, гэтак і іншых партыйных арганізацый і партыйнага друку.

б) Бюро даручае сакратару ячэйкі т. Курціку тэрмінова высьвятліць абставіны, пры якіх была прынята да выданьня Бел. Дзярж. Выдавецтвам яўна шкодная кніжка „Падарожжа на новую зямлю“, і хто быў паліт. рэдактарам, праглядаўшым кніжку.

в) Пытаньне аб віноўніках дапушчанай Белдзяржвыдавецтвам буйнай палітычнай памылкі паставіць на чарговым паседжаньні Бюро і рашэньне Бюро па гэтаму пытаньню давесьці да ведама АПАД ЦК КП(б)Б і ЦКК.

„Героі“ II Інтэрнацыяналу ў абарону польскай „дэмакратыі“.

ВАРШАВА, 3-XII. Канцэлярыя сойму па загаду Дашынскага разаслала ліст старшыні франка-польскай парляманцкай групы сацыялістычнага дэпутата Жана Лёкена, які зазначае, што ўсякае абмежаваньне грамадзянскіх свабод Польшчы выкліча ў дэмакратычных колах Францыі няпрыемны водгук і павялічыць інтрыгі ворагаў Польшчы. Ліст Лёкена, рэдакцыя якога, як перадаюць, загадзя абмяркоўвалася ў пэпээсаўскіх колах у Варшаве, выклікаў абурэньне ва ўрадавых колах. Афіцыёз „Газэта Польска“ заяўляе, што ліст Лёкена, які адважыўся даць парады польскаму ўраду, зьяўляецца нячуваным выбрыкам. Умешваньне чужаземцаў ва ўнутраныя справы іншай дзяржавы пераходзіць усе межы.

„Кур'ер Поранны“ патрабуе, каб франка-польская парляманцкая група ў сувязі з абураючымі пагрозамі Лёкена, зазначала апошняму, што яго нахальнае ўмешваньне ва ўнутраныя справы Польшчы зьяўляецца недапушчальным. Адначасна з лістом Лёкена ў пэпээсаўскім „Роботніку“ агалошана тэлеграма кангрэсу швэйцарскіх сацыял-дэмакратаў, якія салідарызуюцца з заявай лебарыстаў у „Дэйлі Гэральд“.

Праверым склады хаваньня збожжа і бульбы.

Сыстэматычным кантролем рабочых брыгад зьнішчым недахопы ў хаваньні збожжа і бульбы.—Галавацяпаў і безгаспадарнікаў, якія нядбайна адносяцца да хаваньня збожжа і бульбы, прыцягнуць да суровай адказнасьці.

Гіне збожжа на складах „Саюзхлеба“.

Яшчэ з вясны пачалі гаспадарнікі з Саюзхлеба рыхтавацца да асеньняй загатоўчай кампаніі. Колькі рэзалюцый павыносілі, колькі паперы перавялі на розныя пратаколы ды справы. Ніякае статбюро не падліча. Пра тое-ж, куды ссыпаць загатоўленае збожжа, усёткі запамяталі.

Пытаньне аб складах так і вырашылі.

Склады пачалі будаваць амаль што не аднасова з паступленьнем хлеба. Вязуць сяляне ды калгасьнікі чырвонымі абозамі хлеб, ідуць з вёскі вагоны са збожжам, а ў Саюзхлебе і класьці яго некуды — складаў няма. Што рабіць? Убачылі „загатавіцелі“, што на чыгуначных пакгаўзах слупы гатовыя, стрэхі таксама; пазабівалі так-сяк дошкамі гэтыя пакгаўзы, вось вам і склады! І хутка, і добра.

— Сып, хлопцы, зерне, хутчэй толькі, бо вагоны разгружаць трэба. Валі проста на падлогу, чаго там глядзець, што брудная, ды мокрая! А калі крыху і падапрэе, ды нафтай крыху набракне—што-ж там такога? Зьядуць, калі есьці захочуць. Ці-ж мы вінаваты, што чыгуначнікі тут раней розную нафту ды газу ставілі, а нам зараз на гэту падлогу трэба зерне ссыпаць? Прычым-жа тут мы?! А ну, хлопцы, хутчэй!

Падганялі „загатавіцелі“ нагрузчыкаў, якія сыпалі зерне на брудную і вільготную падлогу, якая наскрозь набракла нафтай, хадзілі па ёй нагамі і наносілі гэтым яшчэ больш бруду. Сыпалі „хлопцы“ зерне ў склады, якія насьпех былі зроблены з пакгаўзаў. Птушкі лёталі, ды і цяпер лётаюць праз вялікія вокны, якія невядома для чаго зроблены ў новых складах. Дождж і вільгаць праходзяць праз гэтыя вокны і шматлікія шчыліны на зерне. А што будзе, калі пойдзе сьнег, якога можна чакаць штодня, ды калі ён пазабівае склады Саюзхлеба, на таварнай МББ Менск?

«Загатавіцелям» добра: сядзяць сабе ў канторах, ды канцэлярыях, пісаць справаздачы, гарбату піць. Ім мала клопату да таго, што збожжа можа загінуць.

М.

Мазыршчына ў загатоўках.

Мазыршчына з посьпехам і ў баявым парадку поўнасьцю выканала заданьне аб адгрузцы бульбы рабочым цэнтрам. Далейшымі загатоўкамі засыпаны і скляпы і капцы—150 вагонаў сталовай і насеннай бульбы. Так, як засыпалася бульба позна і ў час мокрай пагоды, *ёсьць пагроза таго, што яна месцамі можа пагніць і замерзнуць, калі зараз ня будзе зроблены спэцыяльны агляд становішча капцоў.*

Загатоўкі бульбы яшчэ працягваюцца. Адначасова з гэтым выпраўляюцца скрыўленьні клясавай лініі ў гэтай кампаніі,—у пераабкладаньні серадняка (Калінкавіцкі, Тураўскі і Жыткавіцкі раёны) і недаабкладаньні кулака. Выпраўленьне лініі неабходна.

Зноў дапушчаецца скрыўленьне клясавай лініі ў хлебазагатоўках. Для прыкладу, вось што паведамляе аб сваёй рабоце акруговы ўпаўнаважаны па загатоўках у Азарыцкім раёне: «даабкладзена 1 гаспадарка—5 пуд. хлеба, у агульным 3 с.-г.—15 пуд., 4 с.-г. 20 пуд. і Губанаў—25 пуд. Трэба лічыць, што абкладзены па 5 пудоў маламоцныя серадdespite і недаабкладзены Губанаў (уласьнік паравога млыну).

У агульным, бядняцка-серадняцкае сялянства адгукнулася на дабраахвотную здачу лішкаў с.-г. прадуктаў і прыняло належны ўдзел у абкладаньні кулака нормай здачы лішкаў бульбы і хлеба. З другога боку на гэтай падставе мы мелі падпалы кулацтвам маемасьці бедняка-актывіста ў вёсцы Шаставічы, Пятрыкоўскага раёну, забойства лясьніка—актывіста вёскі Мялешкавічы, Караліноскага раёну, замахі пабіць старшыню Какуевіцкага сельсавету і ня мала другіх падобных выпадкаў. Кулакі пушчаюць агітацыю, што быццам зараз надойдзе разьвёрстка на жывёлу (в. Скрыгалава). У Слабадзе і Давідаўцы, Азарыцкага раёну клерыкалы рэжуць маладняк жывёлы пад выглядам выкананьня цэрэмоніі „кашэрнага мяса“. Слаба пастаўлена антырэлігійная прапаганда ў акрузе.

М. Зелянеўскі.

Збожжа захоўваецца дрэнна.

(*Ад нашага бабруйскага карэспандэнта*).

Рабкораўскі налёт, які быў арганізаваны у Бабруйску па склады, дзе захоўваецца хлеб, выявіў вельмі няпрыемныя малюнкі. Выявілася, што па некаторых складах хлеб знаходзіцца пад пагрозаю псаваньня. Так, напрыклад, па хлебным складзе № 4 няма ніякай вэнтыляцыі, у складзе вільготна, мяшкі з мукою мокрыя і мука псуецца. На базе акрсаюзу здарылася горшая рэч. Тут пры складаньні хлеба ня прыняты пад увагу магчымасьці стрымліваньня цяжару падлогаю. Хлеба насыпалі столькі, што ўрэшце падлога складу абвалілася. На гэтым складзе таксама з вэнтыляцыяй справа абстаіць нядобра.

На складзе Лесбелу наглядаецца зусім безгаспадарчае хаваньне хлеба. На мокрую падлогу сыплецца авёс. За цэласьць аўса нельга ні ў якім разе ручацца. Ні супроцьпажарных, ні іншых мер, якія-б маглі забясьпечыць цэласьць аўса, няма. На адным з складаў Лесбелу наглядаецца такое становішча, што склад зусім ня мае дзьвярэй. Гамузам тут ссыпана дзесятак тысяч пудоў хлеба. У гэты склад цячэ вада, у сьценах шчыліны.

Па шэрагу складаў хлеб у мяшкох пры складаньні пакладзен блізка да сьцен, і ад сьцен на яго пераходзіць вільгаць. На складзе Зерпалесу мяшкі са збожжам мокрыя. Тут нават дадумаліся да таго, што насыпалі хлеб у мяшкі з-пад солі не памыўшы іх. Калі мяшкі адсырэлі і вільгаць перашла на жыта, жыта стала салоным. Яго бадай што нельга будзе скарыстоўваць на харч.

Ёсьць і такія выпадкі, калі ў складах мяшкі са збожжам накіданы да верху без усялякага парадку і разбору, быццам яны складзены на невялікі час.

У шмат якіх складах, у якіх збожжа можна было-б ссыпаць проста на падлогу, збожжа ляжыць у мяшкох. Гэта робіцца ў той час, калі адчуваецца недахват тары.

Як агульнае правіла, у большасьці складаў адсутнічае супроцьпажарная ахова. У складах рабочыя кураць і да зьнішчэньня гэтага ня прымаецца ніякіх захадаў. У шмат якіх памяшканьнях-складах цёмна.

Яшчэ адным недахопам зьяўляецца тое, што адсутнічае поўная і сталая адказнасьць за склады і становішча збожжа ў іх. Ёсьць шмат выпадкаў, калі загадчык складаў ня ведае, за якія ён склады павінен адказваць і за якія не.

Рабочыя мала знаёмы з інструкцыямі хаваньня хлеба. На шмат якіх складах такіх інструкцый зусім няма.

У складах, дзе хаваецца бульба, таксама наглядаецца шэраг ненармальнасьцяў: вільгаць, працяканьне стрэхаў і г. д.

Адпаведныя органы павінны прыняць самыя тэрміновыя і радыкальныя сродкі, каб зьнішчыць заўважаныя недахопы і пазбавіць хлеб ад псаваньня.

А. Дамброўскі.

Бюракраты зрываюць загатоўкі.

(*Гомельская акруга*).

У мэтах масавай праверкі выкананьня транспартных работ па хлебазагатоўках, група рабочых чыгуначнікаў зрабіла налёт на асноўныя пункты, зьвязаныя з перавозкамі.

Налёт выявіў злачынную нядбаласьць і пасыўнасьць працаўнікоў транспарту па загатоўках, а галоўнае —невыкананьне дырэктыў урадавай камісіі.

Пры нагрузцы хлебных грузаў пануе бясплянавасьць і нядбайныя адносіны. Вагоны пад хлебныя пагрузкі высылаюцца бруднымі і не памытымі.

Напрыклад, са станцыі Асіповічы выслалі ў Слуцак крытыя вагоны і іх нельга было выкарыстаць з-за бруду.

У мясцох пагрузкі наглядаецца нядбайныя адносіны да бульбы: замест мосьцікаў да вагонаў кладуцца... мяхі з бульбаю. Мяхі рвуцца і псуецца бульба.

На паасобных вучастках выгрузка хлебных грузаў робіцца немагчыма павольна.

Так, вагоны, якія прыбылі на ст. Гомель пас. 6 лістапада, былі разгружаны толькі 7 лістапада па прычыне адсутнасьці фурманак, вагон № 877138 прыбыў 7 лістапада ў 12 гадз. 40 хвіл., а разгружаны 8 лістапада ўвечары, з прычыны... позьняй падачы.

Трэба адзначыць таксама і доўгае затрыманьне вагонаў. Вагон № 200315 прыбыў у галоўныя майстэрні 1 лістапада, быў накіраваны назад толькі 6 лістапада; вагон № 673109, які быў пагружаны 3 лістапада, адасланы толькі 5 лістапада.

Ёсьць выпадкі прыбыцьця вагонаў з грузамі з іншых чугунак, звыш вызначанай нормы, без папярэджаньня.

На ўсе гэтыя абураючыя факты адміністрацыя чыг. не зварачвае ўвагі.

Зараз для папярэджаньня далейшых перабояў Учкпрафсож вылучыў брыгаду рабочых, якая выехала на месцы з мэтаю высьвятленьня прычын аб затрыманьні вагонаў.

Стасенка П.

РАЗГОРНЕМ РАБОТУ ПА ЗБОРУ СРОДКАЎ АД САМААБКЛАДАНЬНЯ.

Дамо рашучы адпор кулаку, які імкнецца сарваць работу па самаабкладаньню.—Выкарыстаем сродкі ад самаабкладаньня па непасрэднаму прызначэньню.

Дырэктывы ў тэрмін ня выкананы.

Да 1 сьнежня па вестках Наркамфіну сялянскімі сходамі прынята самаабкладаньне на суму 3600000 руб., што складае 28 проц. налічанага сельска-гаспадарчага падатку. Кампанію па правядзеньню сходаў меркавалася скончыць да 1 сьнежня і такім чынам дырэктывы ў тэрмін ня выкананы.

Асабліва дрэнна праходзіць справа ў Гомельшчыне і Віцебшчыне: першая дала 18, а другая 13 проц. да налічаных па сельска-гаспад. падатку сум. Лепш стаіць справа ў Мазыршчыне і Аршаншчыне, дзе прынятыя сходамі сумы складаюць больш 40 проц.

Значная частка раёнаў і акруг спазьніліся з пачаткам кампаніі, хоць закон і інструкцыі сёлета былі выдадзены раней леташняга. Напрыклад, Слуцкі, Пухавіцкі і Гомельскі раёны замест кастрычніка сялянскія сходы пачалі праводзіць у сярэдзіне і канцы лістапада, а ў Гомельскім раёне ахоплена самаабкладаньнем толькі 44 проц. агульнай колькасьці насельніцкіх пунктаў.

Некаторыя раёны сваю працу пачалі бясплянава і бяссыстэмна: Гомельскі, Рэчыцкі і Пухавіцкі райвыканкомы ня склалі ніякіх плянавых мерапрыемстваў па самаабкладаньню. Юравіцкі і Каралінскі раёны склалі пляны без вызначэньня канкрэтных падстаў і таму апошнія часта парушаліся. Ня ўсюды была праведзена і падрыхтоўчая праца. Юравіцкі РВК нават ня склікаў нарады сельсаветаў, а растлумачэньне закону па самаабкладаньню рабілася ўпаўнаважанымі РВК, апошнія-ж часта і самі ня ведалі гэтага закону. У Слуцкім раёне некаторыя старшыні сельсаветаў ня ведалі, як рабіць раскладку, а ў Гомельскім раёне ўпаўнаважаны РВК тлумачыў, што беднякі плацяць самаабкладаньне з палловы акладу падатку. Такая няправільная растлумачальная работа часам прыводзіць да таго, што бедната часта выказваецца супроць самаабкладаньня. Такія зьявішчы назіраліся ў Пухавіцкім і Слуцкім раёнах.

Па некаторых раёнах дрэнна праведзена падрыхтоўка беднаты: сходы беднаты часта не праводзіліся і такім чынам прапановы аб самаабкладаньні на агульных сялянск. сходах часта не сустракалі належнага падтрыманьня з боку бядняцкіх мас.

Кулацтва спрабуе сарваць самаабкладаньне.

Між тым, кулацтва ня спала, яно загадзя праводзіла агітацыю супроць самаабкладаньня, само на сходах галасавала „за“, а сваіх падгалоскаў выпускала галасаваць „супроць“. Такія зьявішчы назіраліся ў Слуцкім раёне. У Сарагоўскім сельсавеце Слуцкага раёну кулацтва, каб сарваць сход беднаты, падпаліла стог саломы і такім чынам сарвалі сход.

У адным з сельсаветаў Пухавіцкага раёну за некалькі гадзін да сходу па самаабкладаньню кулацтва забіла актывіста-партыйца, якому было даручана праводзіць сход.

У Брагінскім і Гомельскім раёнах назіраліся выпадкі адкрытых актыўных выступленьняў кулацтва супроць самаабкладаньня.

Недахопы трэба зьнішчыць.

Разьмеры прымаемага самаабкладаньня ў большасьці здавальняючыя—40-50 проц., але ёсьць выпадкі, калі прымаецца 25 і нават 10 проц. ад сумы, якая налічана па сельска-гасп. падатку. Яшчэ горш тое, што па шмат вёсак самаабкладаньне зусім не праводзілася, а райвыканкомы, спасылаючыся на здавальняючыя сярэднія вынікі, ня прымаюць мер да таго, каб ахапіць усе насельніцкія пункты. Нездавальняюча стаіць справа з тэрмінамі ўплаты самаабкладаньня; у некаторых раёнах дапушчаюцца пастановы аб узносе самаабкладаньня на працягу 3 і нават 5 месяцаў, хоць паводле закону растэрміноўка павінна давацца толькі на 2 месяцы.

Шмат райвыканкомаў дрэнна кіруюць самаабкладаньнем. У Пухавіцкім раёне ўпаўнаважаны РВК лічыўся толькі на паперы, у Лупалаўскім раёне ўпаўнаважаны РВК дапушчаў мэтады адміністрацыйнага нажыму на сходах, каб забясьпечыць большы процант самаабкладаньня.

Узмацнім працу па збору самаабкладаньня.

Да 1 сьнежня па самаабкладаньню паступіла па ўсёй БССР 434000 руб. або 12 проц. прынятай сялянскімі сходамі сумы. Між тым паводле пляну да 1 студзеня павінна паступіць 50 проц. прынятай сумы. Такі тэмп паступленьня ні ў якім разе нельга лічыць здавальняючым. Райвыканкомы павінны прыняць рашучыя меры да ўзмацненьня тэмпу паступленьня па самаабкладаньню і неадкладна скончыць правядзеньне сходаў там, дзе яны не праводзіліся.

У заключэньне трэба сказаць, што дрэнна праходзіць як спагнаньне, так і скарыстаньне сродкаў па самаабкладаньню мінулага году: паступіла толькі 81 проц. прынятай сумы, прычым значная сума нядоімкі лічыцца за заможнымі і нават кулацкімі гаспадаркамі. З самаабкладаньня мінулага году яшчэ не скарыстана амаль 800000 р. Ёсьць шмат выпадкаў няправільнага скарыстаньня леташніх сродкаў. У Слуцкім раёне былі выпадкі, калі за кошт самаабкладаньня аплачвалі праезд працаўнікоў РВК. Усе адзначаныя недахопы трэба зьнішчыць.

В. Зайцаў.

Выклікалі на спаборніцтва.

(*В. Клівы, Хойнікскага р-ну, Гомельскай акр.*).

Мы прынялі самаабкладаньне ў разьмеры 50 проц. ад падатку. Гэтыя грошы парашылі перадаць на пабудову пажарнага дэпо з абсталяваньнем, на аплату памяшканьня для школы і інш.

Сход пастанавіў выклікаць НА САЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ПА ВЫКАНАНЬНЮ ЗАДАНЬНЯЎ І СКАРЫСТАНЬНЮ САМААБКЛАДАНЬНЯ суседні Паташанскі сельсавет. Абралі камісію з 5 чалавек, якой даручана заключыць умову па сацыялістычнаму спаборніцтву.

Ф. ГЛАДЧАНКА.

Выканалі заданьне на 112,4 проц.

(*Аршанская акруга*).

У гэтым годзе кампанія па правядзеньню самаабкладаньня праходзіць значна лепш, чым у мінулыя гады. Нідзе няма зрыву сходаў па самаабкладаньню. Па весткам на 16 лістапада самаабкладаньне было прынята 2403 вёскамі, што складае 86,5 проц. да агульнай колькасьці вёсак па акрузе. І, ня гледзячы на тое, што па 13,5 проц. вёсак самаабкладаньне яшчэ не праведзена, **кантрольнае заданьне пленуму акрвыканкому выканана на 112,4 проц.**, што складае па акрузе суму у 545.396 руб.

Многія райвыканкомы да 15 лістапада пастанову пленуму акрвыканкому ня выканалі ў адносінах сканчэньня правядзеньня самаабкладаньня да гэтага тэрміну, і гэта пагражае своечасоваму налічэньню прынятых сум і іх спагнаньню. Своечасова скончылі работу па правядзеньню самаабкладаньня толькі Расьнянскі, Крупскі, Круглянскі, Багушэўскі і Талочынскі раёны.

Аднак, ня гледзячы на тое, што ня ўсе яшчэ райвыканкомы правялі поўнасьцю самаабкладаньне, пачалося ўжо яго паступленьне ў датэрміновым парадку. Усяго па акрузе да гэтага часу паступіла 22.109 руб. па пяці раёнам —Мсьціслаўскаму, Расьнянскаму, Дрыбінскаму, Горацкаму і Круглянскаму.

У Талачынскім раёне не абышлося без памылак у правядзеньні самаабкладаньня. Там райвыканком вызначыў дыфэрэнцыяцыю для паасобных груп сялянства. Цяпер прэзыдыум акрвыканкому даручыў акрфінаддзелу праверыць ці выпраўлены гэтыя памылкі і калі не, дык паставіць гэта пытаньне на прэзыдыуме АВК.

Усім райвыканкомам даручана прымаць рэпрэсыўныя меры да кулакоў і заможнікаў, якія ня будуць уносіць у тэрмін самаабкладаньне.

А. К.

Будуем больніцу.

(*Краснаборскі с-с, Расонскага р., Полацкай акр.*).

Заможная частка і кулакі ідуць супроць самаабкладаньня, імкнуцца сарваць сходы. Але гэта ім не ўдаецца.

Часам да кулакоў далучаюцца і сябры сельсавету і галасуюць супроць самаабкладаньня. напрыклад, сябра сельсавету Трашкоў Рыгор у вёсцы Дворжыцы падтрымліваў кулакоў. Але, дзякуючы беднаце, на гэтым пункце самаабкладаньне прынята на 50 проц. Таксама і на астатніх пунктах.

За сабраныя сродкі мы пачнем будаваць больніцу.

Ян. Скарковіч.

ЭЛАР ПланСкан А2В

Пастанова Сакратарыяту БелАПП'у ад 6-XII—29 г.

Заслухаўшы паведамленьне пра артыкул Антона Адамовіча ў часопісі „Узвышша“, напісаны ім на сьмерць т. Труса і рэзалюцыю Менскай філіі БелАПП'у аб гэтым артыкуле, Сакратарыят БелАПП'у лічыць неабходным паказаць на наступныя памылкі памянёнага артыкулу:

1. У артыкуле робіцца параўнаньне ролі савецкае навучальнае ўстановы, у данным выпадку Белпэдтэхнікуму, у справе падрыхтоўкі кадраў для сацыялістычнага будаўніцтва з роляй „нямецкіх унівэрсытэтаў пары буйнага роскввіту бюргэрскае Нямеччыны“ і з роляй расійскіх навучальных установ „часу найвышэйшага ўздыму старога парадку дваранства“, што зьяўляецца політычна няправільным.

2. У артыкуле маецца рад мейсц, накіраваных на тое, каб зганьбіць творчасьць т. Труса, як пралетарскага паэты:

а) спробы давесьці, што паэта быў таленавітым настолькі, пасколькі ён ня выходзіў у сваёй творчасьці з нацыянальных рамак, што паэта „сьвядома адмаўляе, адкідае усе іншыя (акрамя вузка нацыянальных) вобразы, вобразы „сусьветнага маштабу“ дзеля галоўнага і вышэйшага матыву—Беларусі; што матывы сусьветнага паэта успрыймаў настолькі паскольку яны былі зьвязаны з нацыянальнымі матывамі, з Беларусьсю. У пацьверджаньне гэтага Адамовіч даводзіць, што ў далейшай творчасьці паэты зьнікае і вобраз канкрэтнай Беларусі, якая раней выступала як Беларусь Кастрычніка і што з тым, як паэта перастае сьпяваць пра гэтую канкрэтную Беларусь узрастае і эмацыянальнасьць у яго творчасьці. Адамовіч робіць усе спробы дзеля таго, каб залічыць нябожчыка паэту ў кадры нацыяналістых, што зьяўляецца паклёпам на т. Труса, які сваёй паэмай „Дзесяты падмурак“ высока мастацкім творам паказаў, што ён любіць і апявае Беларусь Савецкую.

б) Спробы давесьці, што творчасьць паэты носіць выключна характар пераймаваньня другіх, запазычаньня, адводзячы на грунце гэтага сьцьвярджэньня паэту ролю папулярызатара клясычных, складаных вобразаў творчасьці Пушкіна, Шэўчэнка, Багдановіча і другіх.

3. Нясумленная тэндэнцыя тлумачыць ліст т. Труса, які быў у 27 годзе надрукаваны ў газэце „Савецкая Беларусь“ як няшчыра напісаны; Адамовіч кідае паэту абвінавачваньне, што гэтым лістом ён „скрывіў душою“, бо нібы паэта хацеў быць з „Узвышшам“, а яго сілай ня пусьцілі туды і гэтым нанесьці ўдар, які адбіўся па сьцьверджаньню Адамовіча і пазьней на творчасьці Труса.

4. Спробы з дапамогаю аднаго з лістоў паэты давесьці, што толькі „Узвышша“ сапраўды творыць літаратуру і творыць ня гледзячы на розныя цкаваньні, укладваючы ў разуменьне „цкаваньні“ кожную крытыку памылак „Узвышша“, ці творчасьці яго сяброў. Адамовіч і рэдакцыя часопісі „Узвышша“ скарыстоўваюць ліст т. Труса для таго, каб праз часопісь кінуць усёй савецкай пралетарскай грамадзкасьці абвінавачваньне ў цкаваньні аб'яднаньня „Узвышша“ і гэтым апраўдаць свае памылкі.

5. На падставе гэтага-ж ліста паэты, Адамовіч хоча давесьці, што т. Трус зьяўляючыся фармальна сябрам БелАПП'у, фактычна-ж па сваёй творчасьці быў „узвышэнцам“, што зьяўляецца простым жульніцтвам Адамовіча, за якое павінна несьці адказнасьць і рэдакцыя часопісі „Узвышша“; яшчэ большым і палітычным жульніцтвам зьяўляюцца сьцьверджаньні Адамовіча, што паэта многае рабіў пад прымусам (ліст у „Сав. Беларусі“ і др.). Калі-б гэта было так, паэта ня змог-бы даць такога блізкага пролетарыяту твору, як „Дзесяты падмурак“.

6. Сакратарыят БелАПП'у заяўляе што артыкул Адамовіча мае сваёй мэтай супроцьпаставіць беларускую пісьменьніцкую грамадзкасьць партыі, доказам чаго зьяўляецца нахабнае, недапусьцімае перакручваньне думкі, выказанае прадстаўніком ЦК партыі на магіле т. Труса, кіданьне прадстаўніку партыі абвінавачваньня ў цынічнасьці і няшчырасьці заяў на магіле паэты, падкрэсьліваючы гэтым самым, што толькі „Узвышша“, прадстаўнікі якога таксама выступалі на магіле тав. Труса, шчыра шкадуе паэту. Акрамя таго, што ўсё гэта ёсьць яўнае выступленьне супроць партыйнага кіраўніцтва літаратурнымі арганізацыямі, яно зьяўляецца і глыбока абывацельскім.

7. Сакратарыят БелАПП'у расцэньвае гэтае выступленьне Адамовіча, як арганізаванае выступленьне рэдакцыі часопісі „Узвышша“—органу аб'яднаньня „Узвышша“. Як выступленьне Адамовіча яно ёсьць лёгічны працяг яго антысавецкага выступленьня ў БДУ з апраўданьнем вядомага пралетарскай грамадзкасьці контррэвалюцыйнага выступленьня трох беларускіх пісьменьнікаў, якое (выступленьне Адамовіча) было скарыстана фашыстаўскай газэтай „Кур'ер Віленскі“.

8. Сакратарыят БелАПП'у, паказваючы на пералічаныя памылкі артыкулу Адамовіча, расцэньвае гэты артыкул, як своеасаблівы палітычны шантаж на сьмерці паэты з боку Адамовіча і рэдакцыі часопісі „Узвышша“, з элементамі яўна антысавецкага выступленьня, катэгарычна пратэстуе супроць гэтага выступленьня і патрабуе ад аб'яднаньня „Узвышша“ прызнаньня за палітычную памылку надрукаваньне гэтага артыкулу ў сваёй часопісі і адмежаваньне ад яго.

Сакратарыят БелАПП'у.

Больш увагі адводу лесасек.

Нізавыя арганізацыі мала цікавяцца пытаньнем адводу лесасек.

У гутарцы з нашым супрацоўнікам кіраўнік лясной групы Наркамзему т. Пятрушын паведаміў наступнае аб ходзе адводу лесасек.

Да 1 сьнежня г. г. павінны былі скончыцца адведзеньне ўсіх лесасек. [illegible] 80-85 проц. [illegible] лесасек. [illegible]

[illegible]

— Сёлета мы пачалі значна раней адводзіць лесасекі, чым у мінулыя гады. Да гэтага часу, як зазначана вышэй, адведзена ўжо 80 проц. лесасек, апроч гэтага, яшчэ з леташняга году засталося да 30 проц. нявысечаных лесасек. Такім чынам Лесбел мог своечасова распачаць эксплёатацыю. Арганізацыі Лесбелу могуць зараз поўнасьцю разьвярнуць сваю лезагатоўчую дзейнасьць.

[illegible] усіх зьвеньняў. Нізавыя арганізацыі павінны самі праявіць сваю ініцыятыву, трэба самім узяцца за вылучэньне лепшых працаўнікоў на тую ці іншую вакантную пасаду, а не займацца адпіскай, што няма каму працаваць.

Дрэнна таксама і тое, што нізавыя арганізацыі мала цікавяцца тым, каб хутчэй праводзіць адвядзеньнем лесасек. Трэба, каб усе партыйныя, савецкія і прафэсыянальныя арганізацыі [illegible]

Да юбілею Белдзяржвыдавецтва.

Прасунем патрэбную кніжку рабочаму, батраку, і селяніну і бедняку, арганізуем сходы чытачоў беларускай літаратуры належнай кніжкай, пашырым культурны ўзровень працоўных мас.

Надыходзіць пяцігадовы юбілей Белдзяржвыдавецтва. [illegible]

[illegible] рабочага чытача да адпаведнае беларускае, яўрэйскае, польскае, або іншай нацыянальнасьці, літаратуры.

На працягу сьнежня месяца будуць праводзіцца раённыя і гарадзкія канфэрэнцыі чытачоў з разьлікам, што работа іх скончыцца да канца месяца.

У час правядзеньня чытацкіх сходаў і канфэрэнцый аддзяленьні Белдзяржвыдавецтва і кнігарні Белкаапсаюзу будуць арганізоўваць кніжныя выстаўкі, якія павінны адбіваць дасягненьні друку і кнігавыдавецкай справы ў БССР.

Пры выстаўках у кнігарнях і спэцыяльных кіосках будзе арганізаваны продаж кніжак з максымальнай скідкай індывідуальнаму пакупацелю.

Белдзяржвыдавецтва да юбілею падбярэ камплекты масавых бібліатэчак і разашле іх у буйныя калгасы і прадпрыемствы.

Белдзяржвыдавецтва разам з Белкаапсаюзам і ЦК ЛКСМБ арганізуюць, у гэты час, кнігаўшоства па гарадох, вёсках. У правядзеньні кнігаўшоства галоўную ролю павінны адыгрываць ячэйкі ЛКСМБ, таварыства „Прэч няпісьменнасьць“, АСОавіяхіму, МОПР'у і г. д. таму зараз-жа неабходна добра і своечасова падрыхтаваць актыў для гэтае работы.

Па сканчэньні гэтае работы на мясцох адбудзецца ўсебеларуская канфэрэнцыя чытачоў беларускай літаратуры з удзелам паасобных аўтараў.

Канфэрэнцыя будзе склікана 2-га студзеня 1930 г. з наступнай абвесткай дню:

1. Культурная рэвалюцыя і кніга, даклад т. Сеньковіча.
2. Справаздача Белдзяржвыдавецтва і чарговыя задачы яго працы—даклад тав. Шыпілы.

На канфэрэнцыі будуць арганізаваны сэкцыі, масавая, агранамічная, тэхнічная і інш.

Усе грамадзкія і культурна-асьветныя ўстановы павінны ўдзяліць максымум увагі гэтаму пытаньню, рэальна садзейнічаць прасоўваньню патрэбнай кніжкі рабочаму, батраку і селяніну, бедняку.

Наўменак.

Забясьпечым выкананьне бюджэту.

(Гутарка з Нар. Кам. Фінансаў БССР тав. Мікулічам).

Сёньня адчыняецца Ўсебеларуская фінансавая нарада, якая падвядзе вынікі па ўсіх галінах фінансавай работы за 1928-29 год па БССР. Апрача таго нарада абгаворыць тыя задачы, якія стаяць перад фінансавым апаратам на бягучы гаспадарчы год.

Нарада будзе праходзіць пад пунктам погляду выкананьня пастаўленых партыяй і ўрадам напружаных тэмпаў па гаспадарчаму і культурнаму будаўніцтву БССР.

1929-30 год будзе годам напружанай работы фінансавых органаў. Дзяржаўны бюджэт БССР у праэкце Сав. Нар. Кам. Саюзу з папраўкамі бюджэтнай камісіі, які ўносіцца на зацьверджаньне 2-й сэсіі ЦВК СССР, будзе складаць звыш 141 мільёнаў рублёў—больш леташняга на 48 проц. На Ўсебеларускай нарадзе будзе разгледжан праэкт своду мясцовых бюджэтаў Наркамфіну, які ўносіцца на зацьверджаньне СПК БССР. Свод мясцовых бюджэтаў праэктуецца Наркамфінам з ростам супроць леташняга звыш чым на 44 проц.

Ужо гэтыя процанты росту бюджэтаў ускладаюць на фінансавыя органы задачу—асабліва напружанай працы на працягу бягучага году, каб гэтыя бюджэты своечасова выканаць і тым самым добра і своечасова абслужыць гаспадарчыя і культурныя патрэбы БССР.

Як па дзяржаўнаму, так і па мясцоваму бюджэтах адпускаюцца вялікія сродкі на прамысловасьць і сацыяльна культурнае будаўніцтва, на фінансаваньне сельскай гаспадаркі, галоўным чынам, па ле сацыялістычны сэктар.

Работа фінорганаў павінна будавацца так, каб цалкам адказваць задачам, якія вызначаны апошняй Сэсіяй ЦВК БССР па кантрольных лічбах на 1929-30 год, каб былі своечасова выдаткаваны сродкі на загатоўку будаўнічых матар'ялаў, на будаўніцтва, на сельскую гаспадарку ў зьвязку з шпаркім тэмпам яе калектывізацыі.

Перад фінансавымі органамі стаіць задача:—у зборы прыбыткаў, якія ўлічаны бюджэтам, праводзіць пралетарскую клясавую лінію. Летась, пры чыстцы партыйных ячэек фінансавых органаў і фінансавага апарату быў высьветлен цэлы шэраг момантаў скрыўленьне клясавай лініі на практыцы. Усе гэтыя моманты павінны быць улічаны ў працы бягучага году, павінны быць на месца нягодных, зросшыхся з прыватнікам і вычышчаных вылучыць добра вытрыманых новых працаўнікоў —рабочых з прадпрыемстваў. Навокал гэтых вылучэнцаў пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый і пры дапамозе спэцыялістаў фінапарату павінны быць утвораны такія ўмовы, каб у найкарацейшы тэрмін падрыхтаваць рабочых для працы ў фінансавых апаратах. Гэта дасьць магчымасьць добра

справіцца з пастаўленымі задачамі як па збору падаткаў, так і па ажыцьцяўленьню лініі партыі па далейшаму ўзмацненьню наступу на капіталістычныя элемэнты гораду і вёскі.

На нарадзе будуць абгавораны пытаньні фінансавай працы на вёсцы: с.-гасп. падатак, самаабкладаньне, пытаньне распаўсюджваньня пазыкі, пытаньне па ўцягненьню ў дзяржаўны зварот вольных сродкаў насельніцтва і інш. У зьвязку з надзвычайным рухам калектывізацыі, у закон па сельска-гасп. падатку трэба будзе ўнесьці некаторыя зьмены, што і будзе абгаворана на нарадзе. На нарадзе будуць выяўлены ўсе недахопы і недарэчнасьці ў працы за мінулы год з тым, каб іх зьнішчыць і забясьпечыць выкананьне бюджэтаў у бягучым годзе.

РЫХТУЙЦЕСЯ ДА АНТЫКАЛЯДНАЙ КАМПАНІІ.

Шырэй фронт барацьбы з рэлігійным дурманам.—Зьнішчым рэлігійныя сьвяты.—Мабілізуем на антырэлігійную працу шырокія масы працоўных.

Да антыкаляднай кампаніі.

Антыкаляднная кампанія ў гэтым годзе шчыльна ўвязваецца з антырэлігійным наступленьнем, якое праводзіцца саветам бязбожнікаў.

Культаддзелы ўсіх саюзаў, установы, вайсковыя часьці і розныя грамадзкія арганізацыі,—асабліва шэфскія таварыствы, пры правядзеньні антыкаляднай кампаніі павінны сканцэнтраваць увагу на задачах сацыялістычнага будаўніцтва, культурнай рэвалюцыі і новага быту. Саюзы павінны правесьці шырокую кампанію—агітацыю за бесперапынны вытворчы тыдзень, за ўзьняцьце вытворчасьці і г. д.

У клюбах, чырвоных кутках, казармах павінны быць праведзены антырэлігійныя вечары з дакладамі і дэманстрацыяй антырэлігійных фільм і дыяпазытываў.

Мастацкія і фото-гурткі розных прадпрыемстваў павінны арганізаваць перасоўвачныя выстаўкі-паказы, выкарыстоўваючы мясцовы матар'ял з жыцьця свайго прадпрыемства і быту рабочых, служачых, адлюстроўваючы дасягненьні ў галіне сацыялістычнага спаборніцтва.

Драматычныя гурткі неадкладна павінны ўзяцца за падрыхтоўку адпаведных сучаснасьці інсцэніровак, частушак, п'ес, сьпеваў, жывых газэт і г. д.

Павінны быць арганізаваны належным чынам масавыя экскурсіі на выстаўкі і нават, калі гэта магчыма, на астранамічныя абсэрваторыі, вядома, там дзе яны маюцца.

Трэба пастарацца наладзіць перадачу антырэлігійных дакладаў і вечароў масавага слуханьня праз радыё папулярнага зьместу з багатым канцэртным афармленьнем. У насычаных газэтах і фабрычна-заводзкіх друкаваных павінны быць узмоцнены антырэлігійныя аддзелы і нават выпусьціць спэцыяльныя нумары, [illegible]

Прафсаюзам, фабзаўкомам, мясцкомам і іншым арганізацыям паклапаціцца загадзя закупкаю цэлых спэктакляў, паказаў, ці канцэртаў на час „сьвят“—24, 25 і 31-га сьнежня і 6-7-га студзеня для масавых калектыўных паходаў у тэатры і клюбы. Трэба загадзя дагаварыцца з „Пасрэдрабісамі“, каб яны і „скуры ня злупілі“, і каб зьмест праграмы адпавядаў мэтавай устаноўцы. Па меры магчымасьці, культаддзелы саюзаў павінны так арганізаваць гэтыя антырэлігійныя вечары, каб на іх змаглі пабыць падшэфныя чырвонаармейскія часьці разам з сялянамі падшэфных вёсак, калгасаў і саўгасаў.

На час гэтай антырэлігійнай кампаніі павінны быць накіраваны на вёску брыгады бязбожнікаў і арганізаваны масавыя культпаходы з антырэлігійным афармленьнем пры ўдзеле мастацкіх сіл.

На пляцоўках, у цэнтры гораду, каля цэркваў, у дні каляд наладзіць масавыя мітынгі і дэманстрацыі антырэлігійных карцін з хронікамі „Совкіно“, галоўным чынам адлюстроўваючы нашае сацыялістычнае будаўніцтва.

Беларускаму савету бязбожнікаў трэба падумаць і падрыхтавацца да арганізацыі антырэлігійнага музэю, гэта наогул, а зараз пасабіраць увесь маючыйся матар'ял і наладзіць выстаўку, надаўшы ёй на гэты час антыкаляднага ўхіл з прыцягненьнем да ўдзелу ў ёй лепшых бязбожніцкіх лектароў для пэрыядычнага чытаньня антырэлігійных лекцый экскурсантам.

Трэба катэгарычна мясцовым органам улады забараніць вольны продаж ёлак па рынках і вуліцах гарадоў. Каапэрацыі і інш. гандлюючым арганізацыям не вытвараць продажу і вырабу розных цацак і аздоб да ёлак, як гэта мела месца ў ранейшыя гады. [illegible]

А. Н. М.

Лёзунгі да антыкаляднай кампаніі.

[illegible]

...палягчае шкодніцкую падрыўную працу.

Каляды памяншаюць прадукцыйнасьць працы.

Папоўскія і сэктанскія падгалоскі — агенты кулака і нэпмана.

Супроць каляд — за бесперапынны тыдзень.

Папы і сэктанты супроць пяцігодкі — выканаем пяцігодку ў 4 гады.

Замест каляд—дні індустрыялізацыі.

Бесперапынная вытворчасьць зьнішчыць [illegible]

...ска-кулацкай контр-рэвалюцыі.

Мы будуем новы сьвет без папоў і веры ў бога на пачатках калектыўнай сапраўды-камуністычнай працы.

Ударым па папоўска-кулацкаму блёку, які выступае супроць калектывізацыі.

Напружанай антырэлігійнай працай ачысьцім шлях для калектывізацыі вёскі.

Царкоўнікі і сэктанты — правадыры кулацкай палітыкі на сяле.

Далоў рэлігійныя сьвяты.

(Пятрыкоўскі р., Мазыршчына).

Мы, сяляне в-кі Лешна, штогод пад уплывам папоў сьвяткавалі непатрэбнае для працоўных сялян рэлігійнае сьвята „Параскімку“, якое прыпадае на 10-е лістапада, у гэты дзень звычайна поп прыяжджаў у нашу вёску і з амбону часоўні прызываў сялян быць паслухмянымі.

Дванаццаць год мы не маглі разам з усімі працоўнымі прыняць удзел у сьвяткаваньні Кастрычніка, бо па старай традыцыі ў вас папы прывілі прывычку лічыць галоўным сьвятам рэлігійнае „Параскімку“. Мы ў дзень 7 і 8 лістапада заўсёды рабілі (да гэтага году) прыбіраньне хат і двароў, гатавалі страву, здабывалі гарэлку, каб пасьля прамовы папа пазваць з царквы сваякоў, кумоў і распачаць п'янку на два-тры дні.

У гэтым годзе нам на дапамогу прышоў настаўнік, які на агульным сходзе 9-га кастрычніка ўнёс прапанову адмовіцца ад папоўскай „Параскімкі“ і прыняць удзел у сьвяткаваньні Кастрычнікавай рэвалюцыі, на што мы аднагалосна згадзіліся і раз назаўсёды парываем з рэлігійным сьвятам.

Праз рэдакцыю газэты прапануем нашым суседнім сялянам вёскі Скрыгалава ўзяць з нас прыклад і адмовіцца ад рэлігійнага сьвяткаваньня 14-га мая на ст. ст., замяніўшы яго днём 1 мая, а сялянам в-кі Казіміраўкі рэлігійнае сьвята «Багаслоў» замяніць сьвятам „Днём Ураджаю“, аб чым культпрацаўнікам памянёных вёсак паставіць пытаньне на агульных сходах сялян і аб выніках паведаміць праз друк.

Нягрэй.

Патрэбна сыстэматычная праца.

Набліжаюцца рэлігійныя сьвяты—каляды. Набліжаецца той час, калі папы ды ксяндзы шляхам рознага абману пачнуць узмоцнена эксплёатаваць цёмных сялян. Пачнецца ў гэты час абліваньне „сьвятой“ вадой сялянскіх хат і іншых будынкаў. Добра ведае поп, што за бутэльку звычайнай вады ён можа нажабраваць цэлы воз рознага збожжа, сала, яек—трэба толькі загадзя добра падрыхтавацца. І папы з ксяндзамі ня сьпяць у шапку, яны ўжо рыхтуюцца. Цэлы шэраг самых удасканаленых мерапрыемстваў пачалі яны ўжываць, каб у патрэбны момант накінуцца на сваю «паству» і, як пакорлівых авечак, абабраць, абдурыць.

Што-ж робяць у даны момант нашы вясковыя ячэйкі бязбожнікаў? У чым выяўляецца іх антырэлігійная праца? Некаторыя з іх лічаць, што час актыўнай працы яшчэ не надышоў, што 25-е сьнежня яшчэ далёка і яны, нічога ня робяць.

Другія-ж, «больш актыўныя», пачынаюць брацца за працу: абгаварваюць, складаюць пляны, як яны павінны правесьці па вёсках антырэлігійныя каляды, г. зн. у чым павінна выявіцца іх праца 25 і 26 сьнежня. А ў сучасны момант? Ды ці-ж цяпер каляды? Прыдзе той дзень, калі аб іх і загавораць. Такога погляду трыма... [illegible]

...вы факелы. З другога боку—нудны пры дзьвёх пяцінумаровых лямпах спэктакль, даклад на тэму, танцы.

Тройца. Дакладчык падрыхтаваўся, нэрвова заглядае ў блёк-нот, у якой паступовасьці трэба гаварыць; нават к гэтаму дню падмялі і прыбралі пажарны хлеў, дзе намецілі правесьці антырэлігійную працу. А каб было перад кім чытаць даклад, да якога дакладчык так старанна рыхтаваўся, парашылі чакаць канца абедні. Адзванілі апошнія званы і народ гурбой паваліў з царквы.

Загрымела ў гэты час музыка і... моладзь паваліла ў пажарны хлеў. Танцы... Заляцаньне хлапцоў з дзяўчатамі... Перапынак... Даклад... але даклад перавярнуўся ў шум... Даеш танцы, выкрыквае падпіўшая ўжо моладзь...

Загрымела музыка і моладзь у танцах аблілася потам... Вечарам дарэмны спэктакль.

Пасьмейваецца поп з нявопытнасьці маладых сіл ячэйкі бязбожнікаў, якія толькі дапамагаюць патрымліваць урачыстасьць гэтых сьвят.

Ня трэба зачыняць вачэй на такія недахопы; яны ёсьць; але на памылках мы вучымся.

У гэтай адказнай антырэлігійнай [illegible]

[illegible] платны спэктакль, [illegible]

Вялікдзень. Усе [illegible] ды ўрачыстасьць, [illegible]

Адзінотны.

Дабіваем рэлігійны дурман.

(Ад нашага бабруйскага карэспандэнта).

Трашчаць устоі [illegible] Гінуць апошнія [illegible] зацямненьне розуму [illegible] За апошні час [illegible] глядаецца цэлы шэраг выпадкаў, калі папы адмаўляюцца ад „службы“. Вось поп Алесь Касьцюкевіч з вёскі Крынкі, Стара-Дароскага раёну заяўляе:

„Я прышоў да перакананьня, што рэлігія ёсьць аблуда. Застаючыся сьвяшчэньнікам, я сьвядома ўводзіў працоўнае сялянства ў абман і эксплёатаваў іх“.

І «баця» робіць вывад, ён адмаўляецца ад папоўскага сану.

Па яго прыкладу пашоў і «баця» Прыбарскага сельсавету, Рагачэўскага раёну. Ён прызнаўся перад сялянствам праз газэту, што сацыялістычная дзяржава ня мае патрэбы ў прапаведніках „слова божага“.

„Я адмаўляюся ад служэньня ў царкве і пераходжу да працоўнага жыцьця на зямлі“, — заяўляе ён у сваім лісту.

Поп Сычкаўскай царквы ў сваёй заяве кажа:

[illegible]

Далей Дабрасендаў заклікае сваіх знаёмых і калег па працы паследваць яго прыкладу і адмовіцца ад рэлігійных культаў.

Усьлед за папамі ідуць царкоўныя дзякі. Дзяк вёскі Галынка, Сьвіслацкага раёну ня так даўно адмовіўся ад сваей дзякоўскай службы; у вёсцы Лугіна Рагачэўскага раёну дзяк Мядзьведкаў таксама пакінуў дзякоўства. У Ціхініцкай царкве і ў шэрагу іншых адбыліся такія самыя зьявы.

Яно і зразумела, чаму так „актыўна“ папоўства стала адмаўляцца ад свайго сану. Шырока разгорнутая па акрузе калектывізацыя, якая да вясны бягучага году павінна пераваліць да 25 процантаў усяе зямельнае плошчы акругі, разгортваньне масавае калектывізацыі канчаткова выбівае глебу з-пад ног прапаведнікаў „слова божага“.

Ды і само сялянства перастала ўжо верыць у папоўскую ману. Аб гэтым сьведчыць шэраг прыкладаў. У вёсцы Малыя Гарадзячыцы, Любаньскага раёну сяляне парашылі пераабудаваць сынагогу і капліцу пад Народны Дом; у вёсцы Шапілавічы таго-ж Любаньскага раёну сяляне вынесьлі пастанову аб перадачы царквы пад школу.

Па Глускаму раёну ёсьць шэраг прыкладаў, калі само сялянства перадало будынкі капліц і цэркваў пад школы і іншыя культурныя ўстановы.

У бягучым годзе цэлы шэраг вёсак адмовіўся сьвяткаваць рэлігійныя сьвяты. Характэрным момантам тут зьяўляецца тое, што сяляне такіх вёсак, каб папярэдзіць навакольнае сялянства, што яны не сьвяткуюць свайго „чудатворніка“ задоўга да сьвята паведамлялі сваіх суседзяў і знаёмых, каб яны ня ехалі да іх у госьці, бо ніякага гасьцяваньня ня будзе.

Усе гэтыя прыклады паказваюць як вырасла сьвядомасьць працоўнага сялянства, паказваюць, што сялянства разумее шкоднасьць рэлігіі.

А. Дамброўскі.

Некаторыя заўвагі аб праэкце Зямельнага Кодэксу БССР.

(У парадку абгаварэньня).

З пачатку некалькі заўваг агульнага характару.

Паколькі Зямельны Кодэкс 1925 г., (які зараз дзейнічае), мае на мэце, галоўным чынам, індывідуальныя гаспадаркі, дык праэкт пераважнае месца ўжо адводзіць буйным калектыўным гаспадаркам з аграмаджанай вытворчасьцю; праэкт рашуча праводзіць арганізацыю сельскае гаспадаркі на падставе сацыялізму; у гэтым яго галоўная розьніца з сучасным Зямельным Кодэксам.

Другая, ня менш важная розьніца—гэта тое, што ў праэкце строга праводзіцца клясавы прынцып, які апіраецца ў рэканструкцыі сельскае гаспадаркі ў сацыялістычным напрамку выключна на асноўныя масы сялянства (бядняцка-серадняцкія). Як новае, трэба ўказаць таксама на ўцягваньне ў працу зямельнай грамады такія пралетарскія элемэнты вёскі (батракі, пастухі), якія да гэтага часу ня прыймалі ніякага ўдзелу ў справах грамады (арт. 151).

Новым таксама зьяўляецца і тое, што пасьля падзелу двор на працягу трох год лічыцца адзіным (арт. 222); гэта асабліва важна, у зьвязку з радам фіктыўных падзелаў, каб пазбавіцца ад абрэзкі, атрымаць ільготы пры землянадзяленьні, пры абкладаньні с.-г. падаткам, пры прызыве на вайсковую службу і інш.

Далей, што кідаецца ў вочы, гэта тое, што паасобныя часткі праэкту розьняцца характарам складаньня, зусім іншым стылем; відаць, што некаторыя часткі і главы складаліся рознымі асобамі, і ня было аднаго агульнага рэдагаваньня.

Яшчэ адна асаблівасьць—жыцьцё так шпарка ідзе ўперад, высоўвае з кожным днём новыя запатрабаваньні, новыя задачы, што праэкт у некаторых сваіх частках ужо зьяўляецца ўстарэлым; гэта адносна арганізацыі судова-зямельных органаў і парадку вырашэньня зямельных спраў (рэформа ў гэтым напрамку ўжо зусім пасьпела—мяркуецца зямельныя камісіі зьліквідаваць, спрэчныя зямельныя справы перадаць судом пры сельсаветах і агульным судовым установам, а землеўпарадчыя справы вырашаць у адміністрацыйным парадку; у гэтым напрамку НКЗ ужо распрацаван адпаведны праэкт, які зараз знаходзіцца на абгаварэньні НКЮ).

Заўвагі адносна паасобных артыкулаў праэкту. Арт. 10 і 151, у якіх гаворыцца, хто мае права атрымаць зямлю і быць членам Зямельнай Грамады, між іншым указваецца, што грамадзяне, незалежна і ад „веравызначэньня“. Па маёй думцы, усялякія такія спасылкі на „веравызначэньне“ трэба апусьціць — няма сэнсу падкрэсьліваць існаваньне таго, з чым вядзецца рашучая барацьба, тым больш, што па Канстытуцыі СССР і БССР прыналежнасьць да той ці іншай рэлігіі не зьяўляецца перашкодай у тых ці іншых правах.

Арт. 14, які дае права атрымаць зямлю і асобам, пазбаўленым выбарчых правоў і ў тым ліку і служкам рэлігійных культаў, хоць бы ў апошнюю чаргу, трэба скасаваць, так як папярэдні артыкул паказвае, хто мае пераважнае права на зямлю; пры гэтым трэба мець на ўвазе і тое, што пры шпаркім тэмпе калектывізацыі (нават суцэльнай) такім асобам доступ у калектывы ўсё роўна зачынен.

Арт. 18 і 8 аб'яднаць, так як у іх амаль што гаворыцца аб адным і тым-жа (аб правільным скарыстаньні зямлі).

Арт. 22. Нельга абмяркоўваць пазбаўленьне права на зямлю за драпежніцкае яе скарыстаньне толькі па іску зямельных органаў; такое права і нават пераважнае, павінны мець сельсаветы, як органы, якія прызваны мець непасрэдны нагляд за правільным вядзеньнем гаспадаркі і ажыцьцяўленьнем аграмінімуму.

Арт. 25, 238. Указаць у арт. 25, што права перасяленца на пакінутую ім зямлю спыняецца зараз-жа пасьля фактычнага перасяленьня; застаўляцьжа за ім права на гэту зямлю яшчэ на працягу двох год немэтагодна. (Гэта прымусіць больш уважліва паставіцца да пытаньняў перасяленьня, унясе больш плянавасьці і наогул спыніць блытаніну наконт гэтых зямель).

Па прыведзеным меркаваньням арт. 238 скасаваць.

Арт. 31 адносна памену зямлі. Якбы ўважліва ні паставіцца да гэтага роду пытаньняў, тут заўсёды магчымы элемэнты спэкуляцыі зямлёй, а гэта будзе супярэчыць прынцыпу нацыяналізацыі; за гэтым арт. 31 трэба скасаваць, а ў арт. 2 скасаваць слова: „супрацьзаконны“ памен.

Арт. 34. Агульнае правіла, што карыстаньне зямлёй павінна быць законамерным, г. зн. абгрунтавана на законе; такім чынам усе самавольныя карыстаньні падлягаюць спыненьню; гэта — лёгічны вывад; арт. 34 трэба цалкам скасаваць.

Арт. 39 і 40 наконт скарыстаньня зямель дзяржаўнага запасу; гэтыя артыкулы неабходна ўвязаць і ўдасканаліць.

Арт. 42. Канец артыкулу аб тым, што асобныя групы і асобы працоўнага насельніцтва могуць атрымліваць вучасткі пад забудоўлю ў апошнюю чаргу, зьяўляецца лішнім, бо перад гэтым сказана, што перавага аддаецца дзяржаўным установам і прадпрыемствам і каапэрацыйным арганізацыям.

У арт. 82 паказвае, што сельска-гаспадарчыя калектывы „могуць“ выключаць з свайго складу асобных членаў і па прапанове саюзу калектыўных гаспадарак; мая думка, што такія прапановы саюзу, як органу, які павінен сачыць, паміж іншым, за здаровым складам калектываў, для апошніх павінны быць абавязковымі.

Згодна арт. 90 калектыву даецца тэрмін ня менш году папоўніць склад сваіх членаў, калі іх недастаткова для поўнага ахопу апрацоўкі зямлі, а пры невыкананьні гэтага, калектыў можа быць зьліквідаваны. Замест ліквідацыі ў такіх выпадках больш мэтазгодным прадставіць зямельным органам і Саюзу Калектываў права ўводзіць новых членаў па свайму выбару.

Арт. 114. Трэба падкрэсьліць, што ў выпадках спыненьня дзейнасьці с-г. камуны і арцелі зямля залічваецца пад загад зямельных органаў «для ўтварэньня новага калектыву».

У зьвязку з тым зазначэньнем, якое прыдаецца калектывам з дэмабілізаваных чырвонаармейцаў трэба главу аб калектывах папоўніць указаньнем на такія калектывы і пералічыць тыя ільготы, якія ім даюцца.

Арт. 134-144 прыстасаваць да закону аб сельска-гаспадарчай каапэрацыі.

Арт. 157 (другая частка) ахопліваецца арт. 160.

Арт. 173 і 174 гаворыць аб праўленьні, а між тым у падзеле «Органы кіраўніцтва зямельнай грамады» аб праўленьні зусім не ўспамінаецца.

Арт. 175 і 177 ня ўвязаны паміж сабой адносна тэрмінаў зацьверджаньня пастаноў зямельнай грамады.

Арт. 224. Незаўсёды мэтазгодна абавязаць асобу, якая надзяляецца адабранай сядзібай, або часткай яе (у выпадках няправільнага скарыстоўваньня), даваць замену з палявых угодзьдзяў ранейшаму двару, бо гэта ў некаторых выпадках павядзе толькі да павялічэньня празпалосіцы.

Арт. 233. Нельга дапушчаць узгод зацікаўленых удзельнікаў землеўпарадкаваньня пры вырашэньні пытаньня, які двор павінен застацца на старой сядзібе, бо ў такіх выпадках магчым уплыў з боку кулацкіх гаспадарак на бедняка, або маламоцнага серадняка; канец артыкулу неабходна скасаваць.

Арт. 309. Ніякіх заявак на хутары, ці атрубы ня прымаць; канец артыкулу скасаваць.

Арт. 312-321 (парадак вядзеньня землеўпарадчых спраў) неабходна ўвязаць з пастановай ЦКК і НК РСІ СССР (праца Мальцаўскай Камісіі).

Арт. 378-422 падлягаюць пераапрацоўцы ў зьвязку з будучай ліквідацыяй зямельна-судовых органаў; у сувязі з гэтым неабходна ўнесьці зьмены і ў інш. артыкулах, у якіх маюцца спасылкі на зямельныя камісіі.

Незалежна ад прыведзеных заўваг, трэба будзе ўнесьці шэраг рэдакцыйных паправак.

Іўіцкі.

На 2-хкамплектавую школу.

(Вёска Фастовічы, Пятрыкоўскага р., Мазырскай акр.).

У мінулыя гады наша вёска зусім адмаўлялася ад самаабкладаньня. Сёлета, дзякуючы добра праведзенай растлумачальнай рабоце, сяляне на агульным сходзе прынялі самаабкладаньне ў 50 проц. ад падатку.

Сяляне прынялі пастанову, каб і ў наступныя тры гады прымаць самаабкладаньне ў такім-жа памеры з разьлікам пабудаваць 2-хкамплектавую школу.

Гэтым самым вёска Фастовічы дала прыклад суседнім вёскам Запольлю і Камаровічам, якія таксама прынялі самаабкладаньне ў 50 проц. разьмеры.

К.

Жыльлёвы крызіс і прыватнае будаўніцтва.

Спадчыну вайны яшчэ і сёньня адчувае Полацак.

Не залечаны раны. Камгас, Жылсаюз паступова паасобныя руіны разьбіраюць па магчымасьці ладзяць.

У гэтых умовах жыльлёвага крызысу пытаньне жыльлёвага будаўніцтва набывае важную ролю, асабліва таму, што гэты крызіс амаль поўнасьцю пераносяць рабочыя і служачыя (нэпманы і большасьць саматужнікаў—мясцовыя жыхары—маюць уласныя будынкі).

Здавалася-б, што ў гэтых умовах жыльлёва-будаўнічая каапэрацыя павінна адыграць значную ролю. Каапэрацыя павінна-б скарыстоўваць сродкі самых рабочых і служачых для паляпшаньня свайго дабрабыту. З гэтай задачай жыльлёвая каапэрацыя ня справілася, прыцягнутыя сродкі для будаўніцтва (паёў 2753 р.) складаюць амаль 1/2 проц. таго, што ўкладаецца ў прыватнае, індывідуальнае будаўніцтва (448.000 р. у 1928-29 г.).

Вось малюнак як праходзіла і праходзіць вастанаўленьне і новае будаўніцтва па гораду Полацку.

Новае будаўніцтва ў квадратных мэтрах.

	Камгас	ЖСКТ	Прыватнікі
1924-25 г. .	—	—	1160
1925-26 г. .	—	—	1700
1926-27 г. .	—	—	1300
1927-28 г. .	1021	—	1430
1928-29 г. .	—	—	4107
1929-30 г. .	—	358	—
Разам .	1021 кв. м.	358 кв. м.	9697 кв. м.

Калі прыкласьці капітальны рамонт то Камгасам вастаноўлена за гэтыя гады 1600 кв. мэт., а ЖСКТ—742 кв. мэтр. Але і ў гэтым выпадку прыватнае будаўніцтва займае больш 70 проц. агульнага будаўніцтва. Кідаецца ў вочы бурны рост будаўніцтва асабліва ў анюшні год, калі каштоўнасьць яго дасягае 448000 руб. Прайсьці міма такога будаўніцтва бязумоўна нельга.

Хто гэты прыватнік? Вось першае запытаньне.

Сяброў саюзаў (з іх большасьць рабочых)—61 чал. Ваеннаслужачых—1 чалавек. Інвалідаў—2 чал. Саматужнікаў—8 чал. Прыватных асоб—31 ч.

У ліку прыватных да 50 процантаў жонак рабочых і служачых.

Большасьць рабочых і служачых укладаюць аграмадныя грошы ў будаўніцтва, праходзячы міма жыльлёвай каапэрацыі, будуючы «свае» будынкі, у сярэднім больш 4000 руб. кожны.

Мы назіраем побач з гэтым і інш. балючыя зьявішчы. Дробныя, раскіданыя па акраінам, драўляныя вульлі ў кожны час служаць пагрозаю пажарам. Гэтая раскіданасьць аддаляе рабочых ад прадпрыемстваў, клюбаў, чырвоных куткоў, школ, затрудняе абслугоўваньне.

За гэтыя грошы, што ўкладаюцца ў прыватнае будаўніцтва, (амаль поўмільёна рубаёў) можна было-б абсталяваць ці пабудаваць шмат буйных дамоў, з усіх бакоў адпавядаючым кватэрам савецкага рабочага. Вось новы адбудаваны дом Камгасам, у 48 кватэр, каштуе 213000 руб., у сярэднім адна кватэра—каля 4 з паловай тысяч, з вадаправодам, сьвятлом і інш. паслугамі,—а там тыя-ж 4000 руб. за драўляныя хібары.

Вось пытаньне, якое з усёй сур'ёзнасьцю павінна быць высунута ў сёньнешні дзень. Неабходна перагледзець і ўстаноўку ў 5-ці гадовым пляне (стар. № 195), дзе паміж іншым гаворыцца: „Частное индивидуальное строительство должно также становится более крупным с тем, чтобы в последующее 5-ти летие могло перейти к увеличению этажности".

Што гэта? Прагноз? Ці надзея, што ў гэту 5-годку прыватнік 2-3 павярховага дому не пабудуе, а ў наступныя гады ў яго зьявіцца такая магчымасьць. Ці ў гэтым задача Камгаса і Жылкапэрацыі, каб абараняць інтарэсы і капейку прыватніка?

Сапраўднай камэдыяй зьяўляюцца і дагаворы, якія Камгас заключае з домаўласьнікамі, якія будуюць дамы. Вось некалькі заўваг. Пункт 14 дагавору з усёй сур'ёзнасьцю гаворыць, што ты хоць будуеш дом, але ты ня ўласьнік яго, а толькі застройшчык плошчы. Дом-жа, які ты будуеш хоць ён і драўляны, праз 50 год пяройдзе ва ўласнасьць Камгаса. Як быццам нічога, хоць праз 50 год трухлявіна стане дзяржаўнай. Выбачце, кажа пункт 15: „Камгас павінен па ацэнцы заплаціць застройшчыку за гэты дом грошы. Такім чынам, Камгас выгаварывае, што праз 50 год нашага сацыялістычнага будаўніцтва ён будзе мець права купіць гэты дом ад прыватніка, драўляны трухлявы дом...

Вось пэрспэктыва нашага сацыялістычнага будаўніцтва праз 50 год у разуменьні працаўнікоў Камунальнае Гаспадаркі Беларусі... (Гэтыя дагавары для ўсіх акруг Беларусі аднолькавы).

Будаўніцтва на 1/2 мільёна рублёў па аднаму гор. Полацку праходзіць без усялякага тэхнічнага нагляду, выкананьне дагавароў не правяраецца.

Неабходна з усёй рашучасьцю ў гэтай галіне дабіцца пералому. Жыльлёвая каапэрацыя павінна зьявіцца сапраўдным асяродкам у рабоце па зьнішчэньню жыльлёвага крызісу, павінна стаць асяродкам прыцягненьня сродак самога насельніцтва, асабліва рабочых і служачых.

Становішча сёнешняга дню вымагае рашучага перагляду мэтадаў і ўмоў работы будаўнічай жыльлёвай капэрацыі, прадстаўленьнем большых ільгот пайшчыкам яе. Адначасова неабходна паставіць у цэнтр увагі—мабілізацыю сродак самых рабочых і служачых, прыцягненьня гэтага поўмільёна руб. у працягу году па аднаму г. Полацку ў каапэрацыйнае русла, што з дапамогаю сродкаў дзяржавы зьявіцца сапраўднай барацьбой з жыльлёвым крызісам, сапраўдным сацыялістычным будаўніцтвам.

А. Суднікаў.

Да перавыбараў рэдкалегій насьценгазэт.

Абралі рэдкалегію.

Гэтымі днямі адбыліся перавыбары рэдкалегіі насьценгазэты „Голас Селяніна" калгасу „Савецкая Беларусь", Сьмілавіцкага раёну. „Голас Селяніна" выдаецца насьценкорамі калгасу і сялянамі. На справаздачна-перавыбарчым сходзе было больш 100 чалавек жанчын і сялян. У спрэчках па справаздачы рэдкалегіі прысутныя прымалі актыўны ўдзел. Сяляне, якія выказваліся, зазначылі на шэраг недахопаў у рабоце рэдкалегіі і на непрацаздольнасьць асобных яе сяброў. Слаба вялася масава-выхаваўчая праца сярод сялян па ўцягненьні іх у актыўны ўдзел у насьценгазэце. Побач з недахопамі таварышы адзначылі вялікую грамадзка-карысную працу, якую правяла газэта «Голас Селяніна», асабліва ў справе змаганьня з бюракратызмам розных грамадзкіх арганізацый.

На сходзе абрана рэдкалегія з 5-ці асоб. У пастанове прынятай сходам, зьвернута асаблівая ўвага на ўцягненьне больш сялян у працу рэдкалегіі, палепшаньня кіраўніцтва РК і партячэйкай селькорамі і ўзмацненьне масава-выхаваўчай працы сярод калгасьнікаў.

На сходзе абрана бюро дасягненьняў з 3 асоб. У склад рэдкалегіі абраны—настаўніца, тры сябры з старой рэдкалегіі і селянін-актывіст.

Людчык Марка.

Няма клапот да насьценгазэты.

Пры другой вячэрняй школе ўзвышанага тыпу, праца рэдкалегіі насьценгазэты да гэтага часу не разгарнулася.

Рэдкалегія з пачатку гэтага навучальнага году выпусьціла толькі адзін нумар газэты. У гэтай газэце толькі загаловак напісан на беларускай мове, а ўся рэшта матар'ялаў—на расейскай. Рэдкалегія газэты складаецца з 5 чалавек: двух сяброў партыі, 2-х камсамольцаў і аднаго беспартыйнага.

Цікава, што ў гэтай школе займаецца 350 чалавек рабочых-вучняў, якія днём працуюць на фабрыках і заводах, а вечарам займаюцца ў школе. Працы сярод рабочых ніякай не вядзецца. Рэдкалегія не паклапацілася склікаць хоць адзін сход, дзе-б паставіць пытаньне аб насьценгазэце, дзякуючы чаму ў газэту пішуць толькі 8 чалавек. На выпуск аднаго нумару газэты затрачана ўсяго 2 рублі. Газэта танная—можна было-б выпускаць кожны тыдзень. Трэба толькі павесьці належную працу сярод рабочых-вучняў і газэта набудзе адпаведны твар. Яшчэ ня позна, памылку трэба выправіць.

Слухач.

Райённая друкаваная газэта „Сеньненскі Працаўнік".

Вышаў першы нумар райённай друкаванай газэты „Сеньненскі Працаўнік», орган Сеньненскага РК КП(б)Б, РВК і прафсаюзаў. „Сеньненскі Працаўнік»—штомесячная газэта працоўных Сеньненскага раёну. Тыраж першага нумару 200 экзэмпляраў.

Першы нумар вышаў пад лёзунгам „Калектывізацыя ёсьць магутны рычаг у справе рэканструкцыі сельскае гаспадаркі і выкананьня пяцігадовага пляну". Ён закранае шмат пытаньняў з жыцьця раёну і зьяўляецца масавым.

Увесь матар'ял пададзены на беларускай мове. З недахопаў, перш за ўсё кідаецца ў вочы наліччa многіх граматычных памылак і засьмечанасьць белмовы расейскімі словамі.

Н. Дзьвінскі.

Насьценгазэта ў асьветнікаў.

Калі паглядзець, як да гэтага часу насьценныя газэты саюзных асьветніцкіх мас па гор. Менску праводзілі сваю працу, дык трэба зазначыць наступныя недахопы: Слабая зацікаўленасьць газэтаю з боку саюзных зьвеньняў, а некаторыя (Белпэдтэхнікум, Еўпэдтэхнікум) зусім ня маюць асобнае мясцкомаўскае газэты, існуе толькі супольная з студэнтамі. У большасьці выпадкаў у рэдкалегіі мясцкомы вылучалі прадстаўнікоў, а не абіралі іх. Газэта не зьяўляецца масаваю: малая колькасьць насьценкораў, а асабліва з ліку настаўніцтва. Нездавальняюча разгорнута самакрытыка, ёсьць выпадкі (Белпэдтэхнікум), калі гавораць аб ідэолёгічных хістаньнях, але ня відаць да каго гэта датычыцца.

Вось, каб зьнішчыць недахопы нам патрэбна аддаць максымум увагі кампаніі перавыбараў рэдкалегій.

Абавязкова трэба склікаць агульныя сходы працаўнікоў, заслухаць справаздачы рэдкалегій, добра было-б паказаць працу рэдкалегій у форме дыяграм, падагуліць наколькі насьценгазэты прыслухоўваліся да мас у правядзеньні на практыцы генэральнай лініі партыі.

Макар Чабор.

Аб чым гавораць факты.

(Ліст з Віцебску).

Распачаўся вучот рабселькораў і рэдкалегій, які мяркуецца скончыць да 15-га лютага 1930 г.

Да ўсіх буйнейшых фабрычна-заводзкіх газэт прымацаваны працаўнікі рэдакцыі „Віцебскага Пралетарыя".

На прадпрыёмствах ідзе абсьледаваньне насьценных і друкаваных газэт. Другі гарадзкі райком КП(б)Б склікаў рабкораў, членаў рэдкалегій і апоргаў ячэек для абгаварэньня справаздачна-перавыбарчай кампаніі. Рабкоры фанэрнага заводу арганізавалі рабкораўскі паход з мэтаю агляду працы рэдкалегій друкаванай газэты «Чырвоная Дзьвіна». У апошнія часы выкрыты факты зажыму самакрытыкі і варожых выступленьняў супроць рабселькораў. У Рудакоўскім сельсавеце сакратар партячэйкі Шалухоўскі сарваў насьценгазэту. У дзіцячым разьмеркавальным пункце (Віцебск) загадчык прымусіў дзяцей сарваць насьценгазэту, у якой быў зьмешчан выкрываючы яго матар'ял. У саўгасе „Церасполь" у ільлічоўцы былі сарваны заметкі, у якіх крытыкавалася бязьдзейнасьць старшыні ячэйкі ТДА-Авіяхіму Гаранца.

Райённыя і нізавыя партарганізацыі недастаткова зьвяртаюць увагу на працу з рабселькорамі і кіраўніцтва рэдкалегіямі. Зусім непармальным зьяўляецца такое становішча, калі Віцебскі райком КП(б)Б на працягу 8 месяцаў ня можа склікаць райённага сходу рабселькораў.

Н. Дзьвінскі.

ЗА ДЗЕНЬ.

Саюз с-г. і лясных рабочых накіраваў у раёны Меншчыны рабочую брыгаду для праверкі ходу ліквідацыі няпісьменнасьці сярод батрацтва.

— Для зімовага спартыўнага сэзону рэд.-выдавецкім аддзелам ЦСПСБ падрыхтаваны да 3000 пар лыж. Каля 1000 пар ужо закуплены ЦП саюзаў.

— За невыкананьне дырэктыў аб беларусізацыі прэзыдыум ЦП саюзу працмастацтва паставіў на від Гомельскаму Акраддзяленьню саюзу. Ухвалена правесьці абсьледваньне працы акруговага аддзяленьня.

— Саюз будаўнікоў знайшоў мэтазгодным арганізаваць у Менску рэспубліканскія курсы дарожных майстроў на 50-60 чалавек, з тэрмінам навучаньня—5 месяцаў.

—Галоўны бухгальтар „Эльводу" т. Адмос вынайшоў новую сыстэму вядзеньня бухгальтэрыі па разрахунках з абанэнтамі, што дасьць 3000 руб. эканоміі у год. Цікава адзначыць, што калі раней складаньне ведамасьці для балянсу працягвалася 4 месяцы і працавала 5 рахункаводаў, дык па новай сыстэме 2 рахункаводы склалі такую-ж ведамасьць у працягу аднаго тыдню.

Па новай сыстэме вельмі лёгка сачыць за плацяжамі, у любы момант можна атрымаць спраўку аб запазычанасьці абанэнтаў і значна спрашчае работу па цэнтральнай бухгальтэрыі.

Гэтай сыстэмай зацікавілася Масква і Харкаў. Зараз т. Адмос работае над спрашчэньнем вычоту працы, што часткова ўжо ажыцьцяўляецца і дае добрыя вынікі.

— Менскі акруговы выканаўчы камітэт вырашыў прыняць ад Наркамзему іпадром. Акруговаму зямельнаму аддзелу дадзена заданьне распрацаваць плян эксплёатацыі іпадрому.

—Да вясеньняй пасеўнай кампаніі з боку Белкалгассаюзу мяркуецца ўтварэньне шэрагу трактарных калён, якія будуць абслугоўваць калгасы. Усяго будзе створана 16 трактарных калён на 10-15 трактароў у кожнай. У Магілеўскай акрузе будзе створана апрача гэтага вялікая трактарная калёна ў 30 трактароў. Агульны лік трактароў якія вясною гэтага году атрымае Белкалгассаюз, раўняецца 192.

Шахматы № 41 (186)

Пад рэдакцыяй А. А. Каспэрскага

ЗАДАЧА № 39 Я. КАМЯНЕЦКАГА.

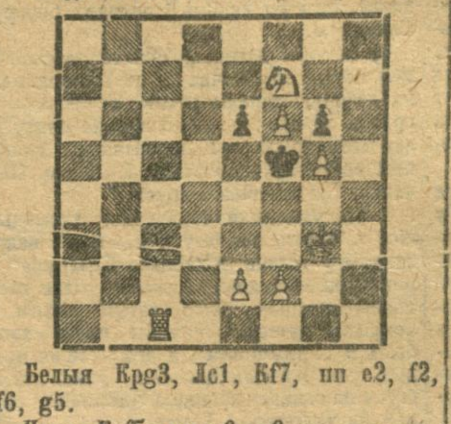

Белыя Крg3, Лc1, Кf7, пп e2, f2, f6, g5.

Чорн. Крf5, пп e6, g6.

Мат у 3 хады.

КОНКУРС САСТАЎЛЕНЬНЯ ЗАДАЧ.

Абвяшчаем другі конкурс састаўленьня 2 хадовых задач. 1) Конкурс паўгадовы з 1 студзеня па 1 ліпеня. 2) У конкурсе могуць прымаць удзел усе кампазытары БССР. 3) Конкурс закрыты, г. зн. задачы прысылаюцца у 2 экзэмплярах, адзін дзеля друку з надпісам на конкурс бяз назвы аўтара пад „дэвізам" і ў другім канвэрце задача з вызначэньнем аўтара. 4) Гэты другі канвэрт адкрываецца пасьля канца конкурсу і прысуджэньня наград за лепшыя задачы. 5) Кожны кампазытар можа прысылаць неагранічаны лік задач. 6) Усе задачы надрукаваныя у шахматным аддзеле будуць аплачаны, але паколькі аўтары да канца конкурсу будуць не вядомы, то за надрукаваныя задачы адлічваецца плата у фонд „на конкурс", а у канцы конкурсу з гэтага фонду будуць аплачаны задачы па 1 р. задачу, аднак-жа за 6 лепшых задач назначаюцца награды: 1) нагрода 9 р., 2) 7 р., 3) 5 р., 4) 4 р., 5) 3 р. і 6) 2 р.

Судзьдзя конкурсу рэдактар аддзелу. У мэтах лепшага адбору задач назначаецца конкурс разьвязаньня конкурсных задач. Тэрмін прысылкі адзін месяц са дню надрукаваньня задач. Умовы конкурсу: за правідловае развязаньне задачы залічваецца адно ачко, за найдзенае пабочнае рашэньне задачы прылічваецца яшчэ адно ачко. Першыя тры, набраўшыя большасьць ачкоў прэміруюцца шахматнай літаратурай—першаму выдаецца дыяграмы шахматных штэмпялёў. Пры рашэньнях трэба прыслаць толькі першы ход, а так-жа адозву а дабраце задачы. Абапіраючыся на гэтыя адозвы. рэдактар аддзелу зробіць адбор лепшых задач.

Матар'ялы надсылаць: Менск, „Савецкая Беларусь". шахматны аддзел, „На конкурс".

Якая кніжка патрэбна моладзі.

У панядзелак, 9-га сьнежня, а 7-й гадзіне ўвечары ў Доме Камсамолу (Камсамольская, другі паверх, № 25) АПА ЦК ЛКСМБ склікае нараду па пытаньню выданьня Юнацкай і дзіцячай літаратуры.

Для ўдзелу ў нарадзе выклікаюцца: Джэлюк, Папенкаў, Галавач, Курцік, Рамізэвіч, Лабадаеў, Паваротны, Саковіч, Самуцін, Мурашка, Вечар, Бэндэ, Барашка, Маслоўскі, Дрыбінскі, Буклей, Рывін, Гайдукевіч, Гарбуз П., Якімовіч, Анішчук, Галодка, Гарбуз Ів., Каліта, Шамшур, Любян, Гершман, Дружылоўскі, Розенблюм, Вержбаловіч, Пузікаў, Сьцепанюк, Сучкова, Чумак, Асіпчык, Пікулік, Мяжэвіч, Каждан (Друкарня), Каўфман, усе камсамольцы-журналісты і латаратары, комсамольцы—работнікі бібліятэк і кнігарань, АПА работнікі Менскіх Райкомаў Камсамолу і калектываў: „Бальшавік", „Энэргія", Дзяржаўнай Друкарні, „Камунар", Абутковая ф-ка і інш. буйных прадпрыемстваў.

Запрашаюцца: Сянкевіч, Будзінскі, Канакоцін, Гаруновіч (ЦК КП(б)Б), Шыпіла, Цьвікевіч, Калента, Чарот, Адамовіч (БДВ), Платун, Мазур (Наркамасьветы).

АПА ЦК ЛКСМБ.

Апавяшчэньні.

— Даводзіцца да ведама слухачоў Антырэлігійнага семінара пры Доме Асьветы, што наступныя заняткі, якія павінны былі адбывацца 8-XII г. г., пераносяцца на 9-XII г. г.

Заняткі адбудуцца ў тым самым пакоі.

— Групком 2, саюзу Працасьветы паведамляе, што 7-XII а 6 г. у памяшканьні 8 школы, адбудзецца працяг агульнага сходу. Аб крытыцы і самакрытыцы.

— Групком 7, саюзу Працасьветы, паведамляе, што 8-XII, а 6 гадз. увечары ў доме Асьветы, адбудзецца вытворчая нарада тэхнічных працаўнікоў усіх дашкольных устаноў г. Менску.

ПЭДГАБІНЭТ.

Сёньня: 1. Сход сэкцыі палітэхнічнага выхаваньня ў 7 гадз. увечары.

2. Заняткі гуртка ІЗО для дашкольніц у 8 гадзін увечары.

Заўтра—8-XII: 1. Заняткі гурткоў па пляцаваньню і палічэньню для дашкольніц у 8 гадз. увеч.

2. Заняткі гуртка па грамаце для настаўн. „0" груп школ у 8 гадзін увечары.

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ

БЕЛАРУСКАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ВЫДАВЕЦТВА

ВЫШЛА З ДРУКУ

І ПРАДАЕЦЦА ЎСІМІ КНІГАРНЯМІ АКРУГОВЫХ АДДЗЯЛЕНЬНЯЎ БДВ І СЕТКАЙ СПАЖЫВЕЦКАЙ КААПЭРАЦЫІ

І. СТАЛІН ГОД ВЯЛІКАГА ПЕРАЛОМУ, СТАР. 23, ЦАНА 5 КАП.

—) ГЭТЫМІ ДНЯМІ ВЫХОДЗЯЦЬ: (—

Рэзалюцыі лістападаўскага пленуму ЦК УсеКП(б)

З ДАДАТКАМІ:

Інфармацыйнага паведамленьня, заяў на пленуме ды ў ЦК УсеКП(б), Перадавіцы з „Праўды" „Партыя перамагае" і Пастановы Бюро ЦК КП(б)Б аб прапрацоўцы рэзалюцый пленуму.

(3 з паловай аркушы)

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА

ТЭАТР-КІНО

КІНО-ТЭАТР „КУЛЬТУРА".	З панядзелка 2 сьнежня „РЭЙКІ ГУДУЦЬ" і кіно-хроніка БЕЛДЗЯРЖКІНО.
КІНО «ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ».	Нямецкі фільм „ЗЯЛЁНЫ ЗАВУЛАК" драма ў 6 частках. Звыш праграмы: Хроніка Савкіно № 65.
1-Ы ДЗІЦЯЧЫ КІНО-ТЭАТР „ЮНЫ ПІАНЭР"	З панядзелка 2 сьнежня Новы фільм савецкай вытворчасьці „МАНІФЭСТ" у 5 частках Звыш праграмы: Цёмны канёк камэдыя ў двух частках.
КІНО „ПРАЛЕТАРЫ"	З панядзелка 2 сьнежня новы бытавы фільм „НА ЗАВАРОЦЕ" драма ў 6 частках. звыш праграмы: „Яна—гэта ён" у 2 ч. Пачатак а 7 гадзіне. Чарговая пастаноўка „СЫН ЗОРРО".

НА 1930 ГОД

СЬПЯШАЙЦЕСЯ ПАДПІСАЦЦА

НА ГАЗЭТУ „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ"

АБВЕСТКА.

ГАНДЛЁВА-БУДАЎНІЧАМУ ТРЭСТУ патрабуецца для крэйдавапнянага заводу ў Койданаве: майстар па абпальваньню вапны—1 чал.; пальшчыкаў па абпальваньню вапны—3 чал.; садчык-укладчык—1 чал.

УМОВЫ—ПА ЗГОДЗЕ.

«Торгстрой».

БАЛЯНС БАБРУЙСКАГА АКРЖЫЛСАЮЗУ

НА 1-е СТУДЗЕНЯ 1929 ГОДУ

АКТЫЎ

1. Грашовыя сродкі:			
а) Каса		14—97	
б) Бягуч. рахунак . . .		3668—22	3683—19
2. Каштоўн. паперы і дакумэн.			
а) каштоўн. паперы . . .			466—59
3. Матар'яльныя сродкі			
а) тавар на складзе (буд мат.) .		40495—28	
б) матар'ял у пераапрац. . .		131—40	40626—68
4. Вэксалі атрыманыя:			
а) у партфэлі . . .		42920—00	
б) на інкасо		1100—00	
в) у вучоце		6000—00	
г) передад. у уплату . .		73186—55	123206—55
5. Дэбітары:			
1. Пакупнікі:			
а) ЖАКТ	4153—86		
б) ЖБКТ	5184—72		
Дзяржаўн. органы . . .	979—78	10318—36	
2. Авансы выдадзеныя:			
Б.Ж.С.		29304—63	
3. Падсправаздачн. асобы . .		518—04	
4. Рабочыя і служачыя . .		150—22	
5. Розныя асобы і ўстан. . .		1227—65	
6. Дастаўшчыкі . . .		6805—00	48323—90
6. Паі і акцыі			634—34
7. Рухомая маёмасьць . . .			2208—56
8. Выдаткі будуч. году . . .			2776—38
БАЛЯНС .			221926—19

ПАСЫЎ

1. Вэксалі выдадзеныя.			20895—43
ІІ. Пазыкі і ссуды.			
а) Доўгатэрміновыя . . .		14423—60	
б) кароткатэрміновыя . .		10000—00	
в) банкі па вучоту . . .		6000—00	30423—60
ІІІ. Крэдытары:			
1. Пакупнікі:			
а) ЖБКТ	2221—55		
б) ЖАКТ	978—86		
в) Дзяржаўн. органы . .	36—16	3236—57	
2. Дастаўшчыкі:			
а) Дзяржаўн. орг. . . .		4455—79	
3. Авансы атрыманыя.			
а) ЖАКТ	12000—00		
б) ЖБКТ	30000—00		
в) Дзярж. орг. . . .	9866—72	51866—72	
4. Абавязацельствы па блянкавых . . .		73186—55	
5. Установы і асобы па розных разьліках . . .		1298—94	
6. Рабочыя і служачыя . .		126—99	134171—56
ІV. Капіталы:			
1. Аснаўны		3525—00	
2. Паявы		4087—50	
3. Запасны		1481—50	9094—00
V. Рэзэрвы і фонды:			
1. Рэзэрв на пагашэньне маёмасьці		341—60	
2. Фонды:			
а) На мерапрыёмст. па патанен. буд-ва	15094—50		
б) На доўгатэрм. крэдыты маламож. Жактаў . . .	5000—00	20094—50	20436—10
VІ. Вынікі:			
Прыбыткі бягуч. году . .			6905—50
БАЛЯНС . .			221926—19

Старшыня Праўленьня ВІЛЕНЧЫК. Бухгальтар ВІЛЕНСКІ.

Старшыня рэвкамісіі ЮРОЎСКІ.

Рахунак прыбыткаў і страт.

ДЭБЭТ		КРЭДЫТ	
Выдаткі адм.-гасп.	28.204—59	Ад прад. тав.	5.969—82
Аморт. маём.	110—43	За тэхнагляд і вядзеньне будаўніцтва	7.512—85
Чыст. прыбытак	6.905—50	Камісія ад продажу тав. . .	6.000—50
		Камісія ад лесараспрац. . .	15.014—19
		%% атрыман.	664—83
		Розныя прыбыткі	58—33
Разам . . .	35.220—52	Разам . . .	35.220—52

Разьмеркаваньне прыбыткаў:

згодна пастановы Акр. сходу упаўнаважан. ад 1929 г.

У запасны капітал	690—55
„ асноўны	6214—95
	6905—50

Старшыня праўленьня ВІЛЕНЧЫК

Старшыня Рэвкамісіі ЮРОЎСКІ

Галоўны Бухгальтар ВІЛЕНСКІ.

Балянс Акржылсаюзу па 1 студзеня 1929 году разгледжан сталай балянсавай камісіяй пры Бабруйскім АкрФА і да друку дазволены.

Сэкратар камісіі В. ДРОБКУС.

КОШТ ПУБЛІКАЦЫІ АБ ЗГУБЕ ДАКУМЭНТАЎ 35 КАПЕЕК

Нарсуд 1 вуч. г. Менску на падставе прысуду ад 5 кастрычніка 1929 году па 237 арт. Кр. Кодэксу за нанясеньне зьнявагі Васюковічу Алесю абвяшчаецца грамадзкае ганьбаваньне гр. Салавейчыку Абраму Паўлаву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску на падставе прысуду ад 9 кастрычніка 1929 году па 196 арт. з санкцыяй па 1 ч. 213 арт. КК за нядбалыя адносіны да працы у краме МЦРК № 39 абвяшчаецца грамадзкае ганьбаваньне гр. Белову Яну Юркаву.

Гр-ка Піменава Анастасія Захарава якая паходзіць з гр. г. Менску і жыве у Менску, нарадж. 1907 г.. зьмяняе прозьвішча „Піменава" на прозьвішча „Кубліна". Асоб, якія маюць пратэсты супроць зьмены прозьвішча, просьба паведаміць аб гэтым Менскі Загс, паказаўшы сваё прозьвішча, імя, імя па бацьку і месца жыцьця.

Менскі Загс выклікае гр. Эльтэрмана Хована Невахава на 27 сьнежня 1929 г. па справе скасаваньня шлюбу з гр-кай Эльтэрман Хаей.

Менскі Загс выклікае грамадзяніна Хурса Пятра Гаўрылава на 10-га сьнежня 1929 году па справе скасаваньня шлюбу з гр-кай Хурс Марыяй Іванавай.

ЗГУБЛЕНЫ:

— Круглая пячатка Малаўцюцеўскага с-савета Калінкавіцк. р-ну.

— Паявая кніжка № 506 Партнога Ю. Х., выд. Калінкавіцк. спаж. т-вам.

— Партбілет № 1102228, выд. Мазырск акружкомам, 2) вайсковая кніжка, выд. Калінкавіцк РВК на імя Ясенка К. В.

— Паявая кніжка № 813 Кацмана А. Л., выд. Калінкавіцк. спаж. т-вам.

— Кандыд. картка № 16325 Хадзакова І. Е., выд. Мазырск. акружкомам.

—Паявая кніжка № 304 Фурман Н. Б., выд. Калінкавіцк. спаж. т-вам.

— Паявая кніжка Табуліна Т. С., выд. Калінкавіцк. спаж. т-вам.

— Картка на каня Абрамовіча С., выд. Калінкавіцкім РВК.

— Асабовая картка Халенка Д. Ф., выд. Станішэўскім с.-с. Кіеўскай акр.

— Паявая кніжка № 2369 Змушко М. В., выд. Калінкавіцкім спаж. т-вам.

— Хлебная картка № 282 Кацман Р. А. выд. Калінкав. спаж. т-вам.

— Сяброўскі білет № 353951 Седава К. Т., выд. саюзам хімікаў, кв. 152п.

— Сяброўскі білет, выд. саюзам саўгандльсл., 2) Вайсковая кніжка № 657 нарадж. 1899 г., выд. Рэчыцкім ВК на імя Янковіча М., кв. 152п.

Галоўлітбел 595 Друкарня БДВ